T074 BL IV 428(01) Phòng Xá-Nêu Dẫn Các Việc Phòng Xá Tạp Sự Ngũ Bách Kết Tập...Luật Tứ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 74

LUAÄT TÖÙ PHAÀN SOÁ 1428 (PHAÀN 4)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1428

LUAÄT TÖÙ PHAÀN
PHAÀN 4: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC:
PHOØNG XAÙ, TAÏP SÖÏ, NGUÕ BAÙCH KEÁT TAÄP, THAÁT BAÙCH KEÁT TAÄP, ÑIEÀU ÑAÏT, TYØ NI TAÊNG NHAÁT
Chöông I: PHOØNG XAÙ

1. Ca-Lan-Ñaø Truùc Vieân Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, coù naêm ngöôøi1 töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân phaûi, ñaàu goái beân phaûi chaám ñaát, chaép tay thöa Ñöùc Theá Toân: - Chuùng con neân ôû nhöõng loaïi phoøng oác naøo, vaø xöû duïng loaïi ngoïa cuï naøo? Phaät noùi: - Cho pheùp, ôû nôi A-lan-nhaõ hoaëc döôùi goác caây hay nôi phoøng troáng, nôi hang coác, trong hoác nuùi, choã ñaát troáng, beân ñoáng coû khoâ, hay ñuïn coû, trong röøng, beân baõi tha ma, beân meù nöôùc. Traûi coû hay laù ñeå ngoài. Caùc Tyø-kheo naèm khoâng coù goái neân bò ñau. Ñöùc Phaät cho pheùp, duøng ñaù, ngoùi, caây, caùnh tay, hay moät trong möôøi loaïi y ñeå goái. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông xaù. Vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät coù yù nghó: Neáu Ñöùc Theá Toân ñeán ñaây, tröôùc heát vaøo khu vöôøn naøo, ta seõ daâng cuùng khu vöôøn aáy ñeå laøm taêng-giaø-lam. Trong thaønh Vöông xaù,

1. Naêm Tyø-kheo ñaàu tieân.

4 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

Ca-lan-ñaø Truùc vieân2 naøy laø vöôøn ñöùng vaøo haøng tuyeät haûo.> Ñöùc Theá Toân bieát taâm nieäm nhaø vua nhö vaäy neân ñeán Ca-lan-ñaø Truùc vieân tröôùc tieân. Töø xa vua thaáy Ñöùc Theá Toân lieàn xuoáng voi, laáy chieác neäm treân löng voi xeáp laøm boán lôùp traûi ra vaø cung kính thænh Ñöùc Theá Toân ngoài. Ñöùc Theá Toân an toïa nôi choã ngoài, vua Bình-sa caàm bình nöôùc röûa baèng vaøng, daâng nöôùc cho Ñöùc Phaät vaø baïch: - Trong thaønh Vöông xaù naøy, khu Ca-lan-ñaø trong Truùc vieân naøy laø ñeïp hôn taát caû. Nay con xin daâng cuùng Ñöùc Theá Toân. Xin Theá Toân töø maãn naïp thoï. Ñöùc Phaät baûo vua: - Ñaïi vöông neân ñem vöôøn naøy daâng cuùng cho Phaät vaø boán phöông Taêng. Taïi sao vaäy? Neáu taêng-giaø-lam, vöôøn hay vaät trong vöôøn, phoøng xaù hay vaät trong phoøng

xaù, y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, taát caû sôû höõu cuûa Phaät thì chö Thieân, ngöôøi ñôøi, Ma vöông, Phaïm vöông, Sa-moân, Baø- la-moân, ñeàu khoâng theå duøng ñöôïc, maø cung kính nhö baûo thaùp. Vua lieàn baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc, con xin daâng cuùng Ca-lan-ñaø Truùc vieân naøy leân Ñöùc Phaät vaø boán phöông Taêng. Xin Theá Toân vaø boán phöông Taêng duõ loøng thöông vì con maø thaâu nhaän. Ñöùc Theá Toân khuyeán duï baèng baøi keä sau ñaây: Cuùng vöôøn vaø caây traùi Caàu ñoø ñöa röôùc ngöôøi Ñöôøng daøi thí gieáng nöôùc Vaø phoøng nhaø ñeå ôû. Nhöõng ngöôøi cuùng nhö vaäy Ngaøy ñeâm phöôùc caøng theâm Ngöôøi trì giôùi vui phaùp Seõ ñöôïc sinh ñöôøng laønh. Vua Bình-sa ñaàu maët kính leã saùt chaân Ñöùc Phaät roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân vì vua phöông tieän noùi caùc phaùp khieán vua ñöôïc hoan hyû. Vua nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp ñöôïc hoan hyû roài, töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã Phaät roài caùo lui. 2. Tinh Xaù Baáy giôø, caùc Tyø-kheo, vaøo buoåi saùng sôùm, töø nuùi Kyø-xaø-quaät ñeán thaønh Vöông xaù. Trong thaønh coù oâng Ñaïi tröôûng giaû gaëp, beøn hoûi: - Ban ñeâm Ñaïi ñöùc nghæ ôû ñaâu?

2. Xem Phaàn iii, ch.i, cht. 12>. >. Xem Phaàn iii, ch.i, Thoï giôùi.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 5

Quyù vò traû lôøi: - Nghæ trong hang nuùi, beân meù nöôùc, beân goác caây, nghæ beân hoøn ñaù, nghæ treân baõi coû. OÂng tröôûng giaû hoûi: - Khoâng coù phoøng xaù hay sao? - Khoâng coù. OÂng tröôûng giaû hoûi tieáp: - Neáu laøm phoøng xaù coù ñöôïc hay khoâng? - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp laøm phoøng xaù. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, laøm phoøng xaù.4 OÂng tröôûng giaû nghe Ñöùc Phaät ñaõ cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm phoøng xaù, lieàn laøm saùu möôi bieät phoøng5 taïi nuùi Kyø-xaø-quaät. Ñaày ñuû taát caû nhöõng thöù caàn duøng. Roài oâng thænh Phaät vaø Taêng saùng ngaøy mai ñeán thoï thöïc vaø cuùng döôøng phoøng xaù. Trong ñeâm aáy, oâng chuaån bò caùc thöùc aên ngon boå. Saùng ngaøy, ñi baùo giôø. Ñöùc Theá Toân, vaøo luùc taûng saùng, cuøng ñaïi Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò, khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, an toïa nôi choã ngoài. OÂng tröôûng giaû töï tay chaâm chöôùc ñaày ñuû caùc thöùc aên tinh khieát ngon laønh daâng leân Phaät vaø Taêng. Caùc vò aên xong, oâng tröôûng giaû laáy bình baèng vaøng ñöïng nöôùc daâng leân Ñöùc Theá Toân, roài thöa: - Con caát saùu möôi phoøng xaù taïi nuùi Kyø-xaø-quaät. Ñaày ñuû taát caû nhöng thöù caàn thieát, vì phöôùc ñöùc, vì ñaïi teá töï, ñeå sinh ñöôøng laønh. Nay con xin daâng cuùng Ñöùc Phaät vaø boán phöông Taêng. Cuùi xin Theá Toân töø maãn thaâu nhaän. Ñöùc Theá Toân nhaän roài, duøng nhöõng lôøi khuyeán duï sau ñaây ñeå khuyeán duï: Ñeå ngaên söï laïnh noùng Vaø caùc loaøi aùc thuù Moøng, muoãi, caùc ñoäc truøng Vaø ngaên che möa naéng. Baïo beänh, cuøng aùc phong Taát caû ñeàu ngaên che Trì giôùi khoâng huûy phaïm

4. Pali, Cullavagga vi. Sesānakkhandhaka, Vin.ii. 246: Theá toân cho pheùp naêm loaïi phoøng xaù (pañca lenānī): vihāra: Tinh xaù, atthayoga: Nhaø maùi baèng, pāsāda: Nhaø laàu, hammiya: Taàng gaùc, guha: Hang coác. 5. Bieät phoøng . Pali (Vin.ii.

148): vihāra, tinh xaù.

6 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

Sieâng tu trong Phaät phaùp. Beàn chí vaø an vui Thieàn ñònh phaân bieät quaùn Cuùng phoøng xaù cho Taêng Theá Toân noùi, baäc nhaát. Baáy giôø, tröôûng giaû thaønh Vöông xaù laáy caùi gheá thaáp ngoài tröôùc Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän thuyeát phaùp, khai hoùa, khieán tröôûng giaû ñöôïc hoan hyû. Sau khi noùi phaùp cho oâng tröôûng giaû, khai hoùa, khieán cho hoan hyû roài, Ñöùc Theá Toân töø choã ngoài ra veà. Khi vua Bình-sa nghe Ñöùc Theá Toân ñaõ cho pheùp chuùng Taêng laøm phoøng xaù, oâng muoán phaùt nguyeän xaây caát ñaïi giaûng ñöôøng taïi Ca-lan-ñaø Truùc vieân, nhö cung ñieän cuûa vua ngöï, cung caáp ñaày ñuû taát caû nhöõng vaät caàn thieát. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Coù ñaøn-vieät muoán xaây laàu caùc6 cho Taêng. Phaät cho pheùp. Coù ñaøn- vieät muoán laøm phoøng tyø-ma-na7 cho Taêng. Phaät cho pheùp. Coù ñaøn-vieät muoán laøm phoøng hình con voi8 cho Taêng. Phaät cho pheùp. Coù ñaøn-vieät muoán laøm caùc loaïi phoøng xaù cho Taêng. Phaät cho pheùp. Caùc Tyø-kheo muoán laøm phoøng, Phaät cho pheùp. Tuøy theo phöông phaùp laøm phoøng, taát caû nhöõng gì caàn cuõng ñeàu cho pheùp. Laøm phoøng roài, neáu ñaát bò buïi baån neân duøng buøn ñeå treùt. Khoâng coù ñoà traûi ñeå naèm neân beänh, Ñöùc Phaät Cho pheùp, duøng y leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, mao-laâu,9 hay moät trong möôøi loaïi y ñeå traûi döôùi ñaát. Neáu vaãn coøn maéc beänh, Ñöùc Phaät cho pheùp laøm giöôøng. Coù naêm loaïi giöôøng, nhö treân.10 Coù vò muoán giöôøng beän, Ñöùc Phaät cho pheùp beän nhöng töø hai loaïi daây khoâng ñöôïc beän laø da vaø toùc. Ngoaøi ra caùc loaïi daây khaùc ñöôïc duøng ñeå beän. Neáu daây khoâng ñuû thì xaâu xuyeân qua loã moäng ñeå beän thöa. Giöôøng cuûa vò kia khoâng coù ñoà traûi ñeå naèm neân sinh beänh. Phaät cho pheùp laøm neäm ñeå traûi naèm. Coù vò khoâng bieát duøng vaät gì ñeå laøm, Phaät cho pheùp duøng rôm, coû, loâng, hay kieáp-boái ñeå ñoän vaøo trong. Neáu neäm nhoû thì tröông ra may dính vaøo boán phía giöôøng. Neáu ñöôøng vieàn cuûa neäm bò hoûng thì neân vaù laïi. Neáu ñoà ñoän bò doàn moät choã thì khaâu chaäp laïi. Neáu neäm caùu gheùt thì neân may choàng

6. Laâu caùc , thöïc chaát laø nhaø saøn. Pali: Pāsāda. Xem cht. 4 treân. Cf. Vin. ii. 146
7. Tyø-ma-na phoøng . Pali: vimāna, thieân cung. Coù leõ chính xaùc laø hammiya: Taàng gaùc. Xem cht. 4 treân. 8. Töôïng hình phoøng , chöa roõ hình daùng theá naøo. Coù leõ chính xaùc laø atthayoga: Nhaø maùi baèng; Haùn ñoïc laø hatthūpa? Xem cht. 4 treân. 9. Mao laâu . Caùc phaàn tröôùc ñoïc laø cuø-laâu. Xem Phaàn III, Ch. da thuoäc. 10. Xem Phaàn I, ch.v Ba-daät-ñeà 14, cht. 74.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 7

leân moät lôùp. Neáu may choàng leân maø vaãn caùu gheùt thì neân laøm taám giaï naèm phuû leân treân. Caùc Tyø-kheo khoâng coù goái, Phaät cho pheùp laøm goái. Caùc vò khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät baûo may vuoâng hay troøn hoaëc ba

goùc. 3. Giöôøng Naèm - Baáy giôø, taïi thaønh Vöông xaù, chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu gai xaù-naäu.11 Caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, thoï duïng ñeå laøm giöôøng daây, giöôøng caây hoaëc deät laøm neäm, aùo loùt, hay laøm ñoà traûi döôùi ñaát, hoaëc laøm daây, laøm neäm ñoän. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc giöôøng beän baèng daây coû baït-ma,12 Phaät cho pheùp duøng. Raén, boø caïp, rít, ñoäc truøng vaøo trong phoøng. Caùc Tyø-kheo chöa ly duïc, thaáy sôï. Phaät cho pheùp laøm chaân giöôøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo laøm chaân giöôøng cao, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm chaân giöôøng cao. Cao nhaát laø moät thöôùc naêm hay moät gang tay1>. - Coù Tyø-kheo caát y choã khoâng baûo ñaûm. Phaät baûo neân ñeå beân ñaàu naèm. Hoaëc ñeå y sau löng, naèm nghieâng, trôû mình, ñeø leân y. Phaät cho pheùp maùng treân daây, hoaëc treân coïc long nha, treân coät moùc, treân giaù y. Coù vò ñeå y thöôøng maëc vôùi y khoâng thöôøng maëc chung moät choã, khi laáy y thöôøng maëc ñeå maëc, bò loän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå y thöôøng maëc chung moät choã vôùi y khoâng thöôøng maëc. - Coù vò ñem bình baùt ñeå chung trong ñaõy vôùi giaøy deùp, oáng ñöïng kim vaø daàu. Tyø-kheo khaùc thaáy, gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõy ñöïng baùt, oáng ñöïng kim ñeå moät choã. Ñaõy ñöïng giaøy deùp, ñoà ñöïng daàu ñeå moät choã. - Caùc Tyø-kheo ôû trong phoøng bò toái. Ñöùc Phaät cho thaép ñeøn. Caàn daàu thì xin daàu. Caàn ñeøn thì xin ñeøn. Caàn ñoà ñöïng daàu thì cho xin ñoà ñöïng daàu. Tyø-kheo khoâng bieát ñeå caây ñeøn choã naøo. Ñöùc Phaät daïy: Ñeå beân goùc cuûa giöôøng daây, giöôøng caây, hoaëc treân caùi bình. Neáu ñeå treân khaùm nôi vaùch, sôï kieán uoáng daàu, thì neân ñaäy laïi. Neáu ñeøn khoâng ñuû saùng thì keùo tim cho cao leân. Daàu baån tay, cho pheùp, laøm ñoâi ñuõa. Ñuõa caây sôï chaùy neân laøm baèng saét. - Phoøng cuûa Tyø-kheo kia, khoâng coù caùnh cöûa neân khoâng chaéc

11. Xaù-naäu ma [/(-)]; vaûi boá baèng gai thoâ. Pali: sāna. 12. Baït-ma thaûo .
1>. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 84: khoâng ñöôïc laøm chaân giöông cao quaù 8 ngoùn tay Phaät

chaén, bò keû troäm, chaên boø, chaên deâ vaøo laáy bình baùt, oáng ñöïng kim, toïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùnh cöûa. Caàn laøm khung cöûa. Phaät cho pheùp. Neáu sôï ñoùng cöûa, trong phoøng coù muøi hoâi. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm loã treân caùnh cöûa. Raén, boø caïp theo loã vaøo phoøng. Ñöùc Phaät cho pheùp laáy caùi taám vaùn reøm ngaên laïi. Cöûa khoâng coù khoùa, keû troäm, chaên traâu, chaên deâ vaøo laáy y baùt, oáng ñöïng kim, toïa cuï cuûa Tyø-kheo. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm khoùa. Tyø- kheo khoâng bieát gaén khoùa vaøo choã naøo. Ñöùc Phaät baûo gaén moät beân, hoaëc phía treân hay phía döôùi. Khoâng bieát môû baèng caùch naøo. Ñöùc Phaät baûo ñeå caùi loã, laøm moät caùi löôõi gaø cong, laøm moät caùi moùc. Neáu sôï toái, Phaät cho pheùp troå cöûa soå. Cöûa soå khoâng ñöôïc ngaên, bò keû troäm, chaên traâu, chaên deâ vaøo laáy y baùt, oáng ñöïng kim, toïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùnh cöûa soå baèng vaùn ngaên laïi. Caùc vò aáy khoâng bieát laøm baèng caùch naøo. Ñöùc Phaät daïy laøm hình vuoâng hay hình

troøn, hoaëc nhö loã tai voi. Ban ñeâm sôï dôi bay vaøo, ban ngaøy sôï chim eùn bay vaøo. Ñöùc Phaät cho pheùp beän löôùi loàng14 ñeå ngaên. Hoaëc laøm song cöûa soå. Cöûa soå khoâng coù choát, bò keû troäm, chaên boø, chaên deâ vaøo laáy y baùt, oáng ñöïng kim, toïa cuï cuûa Tyø-kheo. Ñöùc Phaät baûo cho pheùp laøm choát cöûa. Tyø-kheo phaïm giôùi keùo caùi daây môû cöûa soå laáy y baùt, oáng ñöïng kim, toïa cuï cuûa Tyø-kheo boû ñi. Phaät noùi, cho pheùp laøm caùi choát caøi ngang qua. 4. Chaên Maøn Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng rieâng ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân duøng rieâng ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm daáu ñeå bieát. Caùc vò aáy khoâng bieát laøm daáu nhö theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: cho pheùp laøm caùi hình ma-heâ-ñaø-la,15 hay laøm hình caùi cheùn, hay hình daây nho, hay laøm nguõ saéc, hay laøm boâng sen, hay ghi teân Nhoùm saùu Tyø-kheo laøm daáu hieäu cuûa Taêng treân vaät duïng rieâng cuûa mình. Caùc Tyø-kheo thaáy, noùi: - Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaày sao, vaät cuûa chuùng Taêng khoâng neân duøng rieâng? Nhoùm saùu traû lôøi: - Ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa chuùng Taêng maø laø vaät cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm daáu hieäu cuûa chuùng Taêng treân vaät rieâng cuûa mình. Cho pheùp nhuoäm laøm daáu rieâng cuûa mình.

14. Lung sô . Vin.ii. 148: vātapāna-bhasikā (tuùi, bao cöûa soå). Baûn dòch Anh cho laø gioáng nhö bao caùt chaén gioù. 15. Ma-heâ-ñaø-la . Thaàn Mahīdhara?

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 9

Nhoùm saùu Tyø-kheo laøm daáu hieäu rieâng baèng hình töôïng nöûa maët traêng, hoaëc daáu hieäu troøn, laøm daáu hieäu tia naéng, laøm hình caây luùa, laøm daáu hieäu moät mieáng göøng, laøm daáu hieäu con boø. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Cho pheùp laøm nhö gioït nöôùc rôi treân maët ñaát, hay laøm nhö vieân phaân traâu, hoaëc laøm caùi baùnh xe. Coù vò di chuyeån ngoïa cuï coá ñònh trong phoøng ñeán choã khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân di chuyeån. Neân ghi roõ raøng ngoïa cuï cuûa phoøng naøo. Coù Tyø-kheo coù sa-di nhoû muoán trong phoøng coù böùc pheân ngaên. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Coù Tyø-kheo muoán môû ngoõ taét qua khuùc ngaên tröôùc phoøng, Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Muoán laøm caùi phoøng trong ôû phía sau, Phaät cho pheùp laøm. Caàn caùnh cöûa, Phaät cho laøm caùnh cöûa. Caàn vaùch, Phaät cho laøm vaùch. Caàn vaùch phaân nöûa, Phaät cuõng cho laøm. Caàn laøm giöôøng lôùn, Phaät cho laøm. Caàn giöôøng daây nhoû, Phaät cho laøm. Caàn giöôøng ñôn, Phaät cho laøm. Caàn taám phaûn, Phaät cho laøm. Caàn ñoà traûi döôùi ñaát cuõng cho traûi ñaát. Coù Tyø-kheo muoán laøm caùi phoøng coù boán maùi hieân thoø ra, treân ñoù ñaët lan can, Phaät cho pheùp laøm. 5. Saûnh Ñöôøng Ngaøy Boá-taùt, chuùng taäp ñoâng, saûnh ñöôøng16 nhoû khoâng theå dung heát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät cho pheùp laøm lôùn ra. Caùc vò aáy khoâng bieát laøm theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Hoaëc vuoâng, hoaêc troøn, hoaëc daøi, coù hai phoøng, ba phoøng, boán phoøng; ñeàu cho pheùp laøm. Taát caû nhöõng thöù caàn ñeå laøm nhaø lôùn, ñeàu cho pheùp. Baáy giôø, ôû trong saûnh ñöôøng,

moãi ngöôøi ñeàu chieám moät giöôøng neân khoâng ñuû choã. Ñöùc Phaät daïy: Neáu xaáp xæ ba tuoåi haï, ngoài chung moät giöôøng17. Neáu vaãn khoâng ñuû thì neân laøm giöôøng daøi, phaûn daøi. Neáu vaãn khoâng ñuû thì beän coû laøm choã ngoài. Beän coû laøm choã ngoài, y bò raùch. Phaät daïy: Neân duøng coû meàm quaán meùp giöooøng. Neáu vaãn khoâng ñuû duøng thì duøng nöôùc buøn röôùi leân ñaát, roài raûi caùt hay coû, laù caây leân treân ñeå ngoài. Coù vò cuøng ngöôøi nöõ ngoài treân coû, laù. Phaât daïy: Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Coù vò cuøng ngöôøi nöõ traûi y. Phaät daïy: Khoâng neân traûi nhö vaäy.

16. Taäp ñöôøng ; nhaø taäp hoïp, hay hoäi tröôøng cuûa Taêng. Cuõng goïi laø giaûng ñöôøng, thò giaû ñöôøng, cuùng ñöôøng. Pali: upatthanasāla, Vin.ii. 15>. 17. Vin.ii. 169: Tivassantarena saha nisīditum.

10 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

Coù vò cuøng ngöôøi nöõ ngoài treân y. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Coù vò cuøng ngöôøi nöõ ngoài treân ñaù. Phaät daïy: Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Neáu moät ngöôøi leo leân maø ñaù khoâng lung lay thì cho pheùp leo leân. Coù vò cuøng vôùi ngöôøi nöõ leân thuyeàn,18 nghi. Phaät daïy: cho pheùp ñi ñoø ngang, hoaëc ngoài, hoaëc ñöùng, hoaëc naèm. Caùc Tyø-kheo ñi kinh haønh nôi ñaát troáng, bò naéng, gioù vaø möa neân beänh. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø ñi kinh haønh.19 Caùc vò aáy khoâng bieát caùch laøm. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø daøi theo ñöôøng ñi. Nhöõng vaät caàn duøng laøm nhaø ñeàu ñöôïc cho pheùp. Coù vò Thöôïng toïa giaø beänh, oám yeáu, khi ñi kinh haønh bò teù xuoáng ñaát. Ñöùc Phaät cho pheùp buoäc sôïi daây hai ñaàu ñöôøng20 ñeå khi ñi vòn tay vaøo ñoù. Khi naém ñeå ñi, tay meàm neân bò raùch. Phaät daïy: Cho pheùp laøm oáng troøn nhö oáng truùc roài luoàn sôïi daây vaøo giöõa oáng. Khi kinh haønh, naém oáng maø ñi. Ñi kinh haønh moûi meät. Ñöùc Phaät cho pheùp ñaët giöôøng ôû hai ñaàu. Tyø-kheo röûa chaân ngoaøi trôøi möa. Nöôùc möa laøm cho y bò hö maøu. Phaät noùi, neân laøm choã röûa chaân rieâng. Caàn boàn ñöïng nöôùc thì cho boàn ñöïng nöôùc. Caàn bình ñöïng nöôùc thì cho bình ñöïng nöôùc. Caàn ñaù röûa chaân thì cho ñaù röûa chaân. Caàn toïa cuï thì cho toïa cuï. Coù vò röûa chaân khi trôøi möa, buøn baån chaân, baån y, ngoïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng hoøn ñaù hoaëc gaïch hay caây loùt ñöôøng ñi. Trong nuùi Kyø-xaø-quaät, caùch xa choã coù nöôùc. Phaät cho pheùp ñaøo möông ñeå ñem nöôùc vaøo. Sôï möông bò saït lôû, Phaät cho pheùp duøng ñaù hay gaïch hoaëc caây chaän hai beân bôø. Neáu trong chuøa, neân ñaøo ao. Sôï bôø ao lôû, Ñöùc Phaät cuõng cho pheùp duøng ñaù hay gaïch hoaëc caây chaän xung quanh, beân treân laøm nhaø che. Sôï beân bôø ao bò buøn laày, neân traán baèng ñaù, gaïch vaùn, ñaù vuïn. Sôï con nít rôi xuoáng nöôùc, Phaät cho pheùp laøm lan can. Nöôùc trong ao bò noùng. Phaät cho pheùp ñöïng trong bình, ban ngaøy ñem voâ trong nhaø, ban ñeâm ñem ra ñeå beân ngoaøi. Neáu ñeå trong nhaø bò buøn baån thì cho pheùp caát nhaø rieâng ñeå nöôùc. Neáu ñaát bò buøn baån chaân thì cho pheùp loùt ñaù hay gaïch hoaëc ñaù daêm. Coù vò caàn ñoà ñöïng nöôùc, cho pheùp saém. Coù vò duøng vaät baùu laøm ñoà ñöïng nöôùc. Phaät noùi, khoâng neân duøng vaät baùu laøm ñoà

ñöïng nöôùc maø neân duøng saét hay ñoàng hoaëc saønh ñeå laøm. Ñoà ñöïng nöôùc khoâng coù choã ñeå, bò vôõ. Phaät noùi: Trong nhaø ñöïng nöôùc neân laøm caùi giaù ñeå ñeå.

18. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 28: khoâng ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni. Tröø qua ñoø ngang. 19. Kinh haønh ñöôøng . Pali: cankamanasālā. 20. Buoäc daây vaøo hai coät ôû ñaàu vaø cuoái ñöôøng kinh haønh.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 11

Chuùng Taêng nhaän ñöôïc voû soø.21 Phaät cho pheùp chöùa. Laïi khoâng bieát ñeå ñaâu. Phaät cho pheùp ñeå chung trong nhaø ñeå nöôùc. 6. Caáp Coâ Ñoäc Theá Toân ôû nôi thaønh Vöông xaù. Taïi nöôùc Xaù-veä, coù cö só teân laø Tu-ñaït-ña,22 thöôøng öa cung caáp boá thí cho nhöõng ngöôøi cuøng cöïc, khoå sôû; nhaân vieäc laøm nhö vaäy neân coù caùi teân laø Caáp Coâ Ñoäc Thöïc.2> Cö só coù ñieàn nghieäp nôi thaønh Vöông xaù. Naêm naøo cuõng töø nöôùc Xaù-veä ñeán thaønh Vöông xaù ñeå coi ngoù ñieàn nghieäp. Trong thaønh Vöông xaù coù oâng tröôûng giaû laø baïn thaân.24 OÂng tröôûng giaû naøy ñang töï trang hoaøng nhaø cöûa ñeå thænh Phaät vaø Taêng saùng ngaøy thoï thöïc. Nhaèm luùc aáy, oâng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñeán nhaø oâng tröôûng giaû. Theo thöôøng leä, oâng tröôûng giaû thaáy oâng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñeán thì lieàn ra ngoaøi nhaø nghinh ñoùn, röôùc vaøo vaø môøi ngoài. Ngaøy hoâm aáy khoâng ñöùng daäy ñoùn, khoâng röôùc vaøo vaø môøi ngoài, maø cöù caëm cuïi töï trang hoaøng nhaø cöûa ñeå röôùc Phaät vaø Taêng. OÂng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñeán, thaáy vaäy, hoûi oâng tröôûng giaû: - OÂng baïn trang hoaøng nhaø cöûa ñeå laøm vieäc gì? Muoán cöôùi hoûi cho chaùu chaêng? Muoán thænh vua chaêng? Muoán toå chöùc ñaïi teá ñaøn25 chaêng? OÂng tröôûng giaû traû lôøi: - Toâi khoâng coù toå chöùc cöôùi hoûi, cuõng khoâng thænh vua. Maø toâi ñang toå chöùc ñaïi teá ñaøn laø thænh Phaät vaø Taêng goàm moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi danh xöng, hieäu laø Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. OÂng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc hoûi: - Coù thaät laø Phaät hay chaêng? OÂng tröôûng giaû traû lôøi: - Thaät laø Phaät. Ba laàn hoûi cuõng ba laàn traû lôøi: Thaät laø Phaät. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc hoûi ba laàn roài, laïi hoûi: - Hieän nay Ñöùc Phaät ôû ñaâu? Nay toâi nuoán ñeán thaêm hoûi Ngaøi. OÂng tröôûng giaû traû lôøi:

21. Boái . 22. Tu-ñaït-ña . Phieân aâm, teân thaät cuûa oâng Caáp-coâ-ñoäc. Pali: Sudatta. 2>. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ; töùc Caáp-coâ-ñoäc. Pali: Anāthapittika (Skt. Athapittada). Truyeän keå, Vin. ii. 154. 24. Pali, nt., Caáp-coâ-ñoäc laø em reå cuûa oâng tröôûng giaû thaønh Xaù-veä. 25. Ñaïi töï ; moät ñaïi leã toân giaùo quan troïng cuûa Baø-la-moân; xem Tröôøng A-haøm 15, kinh soá 2> - Cöùu-la-ñaøn-ñaàu". Pali, mahāyañña, cf. D. 5. Kūnadanta-sutta.

12 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

- Hieän nay Ñöùc Phaät ôû trong Ca-lan-ñaø Truùc vieân. Baáy giôø, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc xem maët trôøi, roài nghó: Baây giôø ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân laø khoâng phaûi luùc. Saùng ngaøy ta seõ ñi. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn veà nhaø vôùi taâm nieäm höôùng veà Ñöùc Phaät maø nguû. Baáy giôø, coù moät thieân thaàn noï, tröôùc kia laø toân thaân cuûa Caáp Coâ Ñoäc Thöïc, vì loøng töø maãn muoán ñieàu lôïi ích ñoái vôùi Caáp Coâ Ñoäc Thöïc neân nghó nhö sau: Caáp Coâ Ñoäc Thöïc, OÂng muoán gaëp Ñöùc Theá Toân thì khoâng neân trì hoaûn maø khoâng gaëp. Vò thieân thaàn noï lieàn duøng thaàn löïc dieät töø boùng toái, aùnh saùng boãng nhieân xuaát hieän. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc thaáy aùnh saùng, lieàn thöùc daäy, töï baûo laø trôøi ñaõ saùng, lieàn ñeán cöûa thaønh Thi-ha.26 Vò thaàn giöõ cöûa töø xa thaáy Caáp Coâ Ñoäc Thöïc muoán dieän kieán Ñöùc Theá Toân lieàn chöù khoâng trì hoaõn, neân môû cöûa lieàn. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ra khoûi cöûa roài, vò thaàn lieàn thu hoài thaàn löïc neân aùnh saùng lieàn tieâu maát, boãng nhieân toái trôû laïi. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñaâm ra sôï seät, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc, nghó raèng coù keû oan gia muoán haïi mình. Vò thaàn kia thaáy Caáp Coâ Ñoäc Thöïc hoaûng sôï lieàn an uûi: Ñöøng neân sôï! Ñöøng neân sôï! Vò thaàn noùi keä: Daàu duøng traêm con ngöïa Vaø laïi traêm kim anh Ngöïa xe caû traêm coã Ñoàng nöõ coù traêm ngöôøi. Baûy baùu laø anh laïc Traêm voi traéng Tuyeát Sôn Voi ñeàu coù saùu ngaø Vaø duøng ñoáng lôùn vaøng. Cuøng töû ma kim sa Vua vaø nghi veä cuûa vua Con voi thuaàn cuûa vua: Baèng nhö treân boá thí. Khoâng baèng phaàn möôøi saùu, Phöôùc cuûa moät böôùc ñi. - Tröôûng giaû cöù ñi tôùi, cöù ñi tôùi, seõ coù lôïi ích! Caáp Coâ Ñoäc Thöïc hoûi: - Ngöôi laø ai? Vò thaàn traû lôøi: - Toâi laø thaàn Thi-ha.

26. Thi ha thaønh moân mahāyaññña, cf. D. 5. Kūnadanta-sutta.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 1>

Caáp Coâ Ñoäc Thöïc khôûi yù nghó: Thaät chöa töøng coù! Ta ñöôïc thieân thaàn khích leä. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn ñeán trong Ca-lan-ñaø Truùc vieân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang ñi kinh haønh nôi ñaát troáng, töø xa thaáy Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñeán, ngaøi trôû laïi choã ngoài, traûi choã ngoài maø ngoài. Theo thöôøng phaùp cuûa caùc Ñöùc Phaät, coù moät vaàng saùng troøn toûa khaép thaân. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch tònh, toái thöôïng ñieàu phuïc, caùc caên kieân coá, nhö con ñaïi long, nhö vöïc nöôùc loùng trong, khoâng coù chuùt bôïn nhô. Thaáy vaäy, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc phaùt sinh loøng kính tín. Vôùi loøng tín kính höôùng veà Ñöùc Phaät, oâng baïch: - Ngaøi nguû coù ngon khoâng? Ñöùc Phaät traû lôøi: - Nhö ngöôøi ñôøi ñeàu nguû yeân. Nhöng ta thì khaùc. Lieàn khi aáy Phaät noùi keä: Taát caû ñeàu nguû yeân Phaïm haïnh ñaït Nieát-baøn Neáu khoâng phaïm caùc duïc Ñöôïc giaûi thoaùt caùc phöôïc. Taát caû aùi ñaõ ñoaïn Ñieàu phuïc caùc nhieät naõo Tónh chæ, naèm nghæ yeân Thaân taâm ñeàu tòch dieät. Baáy giôø, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñeán tröôùc Ñöùc Phaät kính leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân vì Caáp Coâ Ñoäc Thöïc phöông tieän noùi caùc phaùp khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû, lieàn töø choã ngoài ñaït ñöôïc con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaëng quaû taêng

thöôïng, taâm nhaøm chaùn phaùt sinh, baïch Ñöùc Theá Toân: - Nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng laøm ngöôøi Öu-baø-taéc cuûa Ñöùc Phaät. Töø nay veà sau troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cuøng chuùng Taêng nhaän lôøi thænh môøi cuûa con, an cö chín möôi ngaøy trong muøa haï naøy. Ñöùc Phaät noùi: - Nhö Lai ñaõ nhaän söï môøi thænh cuûa vua Bình-sa roài. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc laïi thöa: - Cuùi xin nhaän söï môøi thænh vaøo naêm ñeán. Ñöùc Phaät laïi noùi: - Naêm ñeán Nhö Lai cuõng ñaõ nhaän söï môøi thænh cuûa vua Bình-sa. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc laïi thöa:

- Xin Ñaïi ñöùc nhaän söï môøi thænh cuûa con vaøo naêm sau nöõa. Ñöùc Phaät traû lôøi: - Neáu coù truù xöù thanh tònh nhö vaäy, nhö vaäy, khoâng coù oàn aøo, khoâng coù aùc thuù, nôi röøng vaéng ngöôøi, coù theå toïa thieàn, thì Nhö Lai seõ an truï nôi nhö vaäy.27 Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, ñieàu ñoù con ñaõ bieát. Con seõ bieát thôøi. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc thöa tieáp: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cuøng chuùng Taêng nhaän söï môøi thænh thoï thöïc cuûa con vaøo ngaøy mai. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng caùch im laëng. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã saùt chaân Phaät, nhieãu quanh roài caùo lui. Vua Bình-sa nghe Caáp Coâ Ñoäc Thöïc thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc vaøo ngaøy mai lieàn sai ngöôøi ñeán noùi: OÂng laø khaùch troï ôû xöù naøy. Chuùng Taêng thì nhieàu ñeán moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi. OÂng coù theå khoûi phaûi doïn leã. Toâi seõ thieát leã giuøm oâng. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn sai ngöôøi ñeán traû lôøi vôùi vua: Nhö theá ñaõ laø ñaõ giuùp toâi roài. Khoâng caàn thieát nöõa. Toâi seõ töï mình chuaån bò laáy. Baáy giôø, ñaïi tröôûng giaû Ma-kieät nghe Caáp Coâ Ñoäc Thöïc thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc vaøo ngaøy mai, lieàn ñeán noùi: OÂng laø khaùch troï ôû xöù naøy. Chuùng Taêng thì nhieàu ñeán moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi. OÂng coù theå khoûi phaûi doïn leã. Toâi seõ thieát leã giuøm oâng. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn traû lôøi vôùi oâng tröôûng giaû: Nhö theá ñaõ laø ñaõ giuùp toâi roài. Khoâng caàn thieát nöõa. Toâi seõ töï mình chuaån bò laáy. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc trôû veà nhaø, trong ñeâm ñoù söûa soaïn caùc thöùc aên ngon boå. Khi ñeâm ñaõ qua, vaøo luùc saùng sôùm, cho ngöôøi ñeán baùo giôø. Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo Taêng ñeán nhaø oâng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc an toïa nôi choã ngoài. OÂng Caáp Coâ Ñoäc Thöïc töï tay chaâm chöôùc caùc thöùc aên ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng moät caùch ñaày ñuû. AÊn xong, deïp baùt roài, oâng laáy moät chieác gheá thaáp hôn ngoài tröôùc Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng voâ soá phöông tieän vì Caáp Coâ Ñoäc Thöïc noùi phaùp khai hoùa khieán ñöôïc hoan hyû. Thuyeát phaùp xong, Ñöùc Phaät lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ra veà. Baáy giôø, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc töø thaønh Vöông xaù trôû veà nöôùc Xaù-veä. OÂng ñi ñeán caùc thoân xoùm, thaønh aáp, nôi nôi ñeàu ra leänh nhö sau: Nôi naøo ñaát troáng, haõy laäp vöôøn troàng caây traùi, ñaøo ao, baát caàu ñoø. Ñöùc Phaät

27. Pali, Vin.ii. 158: suññāgāre kho, gahapati, tathāgatā abhiramanti, - Gia chuû, caùc Nhö lai hoan hyû trong caùc nhaø troáng (khoâng thaát).

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 15

ñaõ ra ñôøi. Ngaøi ñaõ nhaän söï môøi thænh cuûa toâi, haï an cö taïi nöôùc Xaù-veä. Ngaøi seõ ñi qua con ñöôøng naøy ñeå ñeán nöôùc Xaù-veä. Caàu mong caùc ngöôøi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Khi ñeán nöôùc Xaù-veä roài, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc suy nghó: Nôi ñaây coù khu ñaát naøo khoâng xa laém, khoâng gaàn laém, tieän lui tôùi; ñaát roäng, baèng phaúng, ban ngaøy khoâng oàn aøo, ban ñeâm khoâng coù tieáng ñoäng, khoâng coù moøng muoãi, ruoài, ong, loaøi coù noäc ñoäc, ta seõ mua, laäp Taêng-giaø-lam cho Phaät? Caáp Coâ Ñoäc Thöïc laïi nghó: Vöông töû Kyø-ñaø28 coù vöôøn raát toát ôû nöôùc Xaù-veä, khoâng gaàn khoâng xa, tieän lui tôùi; ñaát roäng baèng phaúng, ban ngaøy khoâng coù caùc söï oàn aøo, ban ñeâm khoâng coù tieáng ñoäng, cuõng khoâng coù moøng muoãi, raén ñoäc, nay ta haõy ñeán choã Vöông töû Kyø-ñaø ñeå hoûi mua. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn ñeán choã Vöông töû noùi: - Ñöùc Phaät ñaõ xuaát theá, Ngaøi coù bieát chaêng? Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa toâi an cö muøa haï taïi nöôùc Xaù-veä. Ngoâi vöôøn naøy Ngaøi coù theå baùn cho toâi vôùi giaù traêm ngaøn tieàn vaøng? Vöông töû noùi: - Khoâng baùn. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc laïi trình baøy nhö treân: - Toâi xin mua khu vöôøn vôùi giaù hai traêm, ba traêm, boá traêm ngaøn tieàn vaøng. Vöông töû noùi: - Neáu oâng ñem tieàn vaøng traûi heát maët ñaát, khoâng troáng moät choã naøo, toâi cuõng khoâng baùn. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc lieàn noùi: - Nhö theá laø ngaøi ñaõ quyeát giaù, xin ngaøi nhaän cho. Vöông töû noùi: - Taïi sao noùi toâi quyeát giaù? Caáp Coâ Ñoäc Thöïc thöa: - Vöøa roài ngaøi noùi, neáu ñem tieàn vaøng traûi khaép maët ñaát, khoâng coù khoaûng troáng, haù khoâng phaûi laø quyeát giaù? Xin Vöông töû xem laïi cöïu cheá cuûa vua.29 Vöông töû lieàn xem laïi cöïu cheá cuûa vua, theo ñoù, ñaõ noùi nhö vaäy töùc laø ñaõ quyeát ñònh giaù. Vöông töû lieàn noùi: - Tuøy yù tröôûng giaû.

28. Kyø-ñaø Vöông töû . Pali: Jeta-kumāra. 29. Vin.ii. 159: Caáp Coâ Ñoäc nhôø phaùp quan phaân xöû. Phaùp quan phaùn: Khu vöôøn nhö vaäy ñaõ ñöôïc ngaõ giaù.

16 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

Baáy giôø, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc trôû veà nhaø, ra leänh cho gia nhaân xuaát tieàn vaøng ñem ñeán traûi heát maët ñaát khu vöôøn oâng Kyø-ñaø vöông töû; coøn moät ít ñaát chöa traûi heát. Kyø Ñaø vöông töû thaáy vaäy, lieàn nghó: Coù leõ ñaây laø moät ngöôøi phi thöôøng, cuõng laø phöôùc ñieàn phi thöôøng neân môùi khieán cho Caáp Coâ Ñoäc Thöïc khoâng tieác traân baûo nhö vaäy. Vöông töû lieàn noùi vôùi tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc Thöïc: - Thoâi, ñöøng traûi vaøng nöõa. Khoaûnh ñaát coøn laïi, toâi muoán daâng cuùng Ñöùc Theá Toân. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc noùi: - Ñieàu ñoù tuøy yù ngaøi. 7. Thöù Baäc Taêng Trong Giaø-Lam Ñöùc Theá Toân töø thaønh Vöông xaù cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian, ñeán nöôùc Baït-xaø roài môùi quay trôû laïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, Nhoùm saùu Tyø-kheo ni tröôùc Ñöùc Phaät, ñeå laáy phoøng xaù cho Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa

thöôïng; A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø-leâ; cho tri thöùc thaân haäu cuûa hoï. Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán sau. Ñöùc Phaät hoûi: - Phoøng naøy cuûa ai? Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Phoøng cuûa Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø- leâ, tri thöùc thaân tình cuûa con. Vì Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân khoâng nhaän ñöôïc phoøng ñeå nguû neân phaûi nguû beân ngoaøi bôø ñaát. Saùng ngaøy, Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu dieän kính leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Xaù-lôïi-phaät vaø Muïc-lieân: - Trong ñeâm nguû coù an laïc khoâng? Thöa: - Baïch Theá Toân, an laïc. Ñöùc Theá Toân hoûi: - Nguû ôû choã naøo? Thöa: - Nguû beân ngoaøi bôø ñaát. Hoûi: - Taïi sao vaäy? Hai Toân giaû ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng vaø baûo: - Theo yù caùc ngöôi, ai xöùng ñaùng ngoài choã thöù nhaát, nhaän nöôùc tröôùc, thoï thöïc tröôùc; ñöôïc ñöùng daäy nghinh ñoùn, leã baùi, cung kính, toân

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 17

troïng, hoûi chaøo? Coù vò traû lôøi, ngöôøi ñaïi taùnh xuaát gia; coù vò traû lôøi, ngöôøi töôùng maïo ñoan chaùnh; coù vò traû lôøi, ngöôøi soáng A-lan-nhaõ; coù vò traû lôøi, vò naøo trì khaát thöïc; coù vò traû lôøi, ngöôøi trì y phaán taûo; coù vò traû lôøi, vò laøm phaùp dö thöïc khoâng aên; coù vò traû lôøi, vò nhaát toïa thöïc; coù vò traû lôøi, vò nhaát ñoaøn thöïc; coù vò traû lôøi, ngöôøi soáng nôi baõi tha ma; coù vò traû lôøi, ngöôøi ngoài nôi ñaát troáng; coù vò traû lôøi, ngöôøi soáng döôùi goác caây; coù vò traû lôøi, vò thöôøng ngoài; coù vò traû lôøi, vò tuøy toïa; coù vò traû lôøi, vò trì ba y; coù vò traû lôøi, vò coù khaû naêng tuïng kinh; coù vò traû lôøi, vò ña vaên; coù vò traû lôøi, vò phaùp sö; coù vò traû lôøi, vò trì luaät; coù vò traû lôøi vò ngoài thieàn... Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo, haõy laéng nghe caâu chuyeän neân cho hay khoâng neân cho. - Thuôû quaù khöù, coù ba con vaät baïn: voi, khæ vaø con tu huù,>0 cuøng soáng treân caây Ni-caâu-luaät. Moät hoâm, ba con vaät naøy suy nghó: “Chuùng ta soáng chung, sao khoâng cung kính nhau maø laïi khinh maïn nhau? Chuùng ta neân tìm hieåu tuoåi lôùn nhoû ñeå roài theo thöù töï lôùn nhoû maø cung kính laãn nhau. Neáu ai lôùn tuoåi, thì seõ ñöôïc toân troïng cung kính cuùng cöôøng. Laäp ra pheùp taéc nhö roài, chuùng ta soáng chung trong röøng.” Khæ vaø tu huù hoûi con voi: “Baïn nhôù coù maët nôi ñaây laâu mau roài?” Voi noùi: “Toâi nhôù luùc toâi coøn nhoû, khi toâi ñi, caây ni-caâu-luaät naøy môùi ñuïng ngang roán.” Voi vaø tu huù hoûi con khæ: “Baïn nhôù coù maët nôi ñaây laâu mau roài?” Vöôïn traû lôøi: “Toâi nhôù luùc coøn nhoû ñöa tay thì caây ni-caâu-luaät naøy môùi ngang ñaàu.” Voi noùi vôùi con khæ: “Nhö vaäy laø baïn lôùn hôn toâi.” Voi vaø con khæ hoûi con tu huù: “Baïn nhôù coù maët nôi ñaây laâu mau roài?” Tu huù traû lôøi: “Toâi nhôù ôû beân phaûi nuùi chuùa Tuyeát sôn coù caây ni-caâu-luaät raát lôùn. Toâi aên traùi nôi caây ñoù, roài ñeán ñaây ñaïi tieän ra hoät neân moïc leân caây ni-caâu-luaät naøy.” Hai con kia ñeàu nghó: “Con chim naøy lôùn tuoåi hôn mình.” Baáy giôø, voi coõng khæ treân ñaàu. Khæ laïi coõng tu huù treân vai. Roài cuøng nhau du haønh trong nhaân gian. Töø thoân naøy ñeán thoân kia, töø thaønh naøy ñeán

thaønh noï, vaø tuyeân boá: “Ngöôøi naøo coù söï kính troïng baäc Tröôûng laõo thì ngöôøi aáy coù theå an truù nôi phaùp naøy, ñôøi naøy coù danh döï, ñôøi sau sinh nôi ñöôøng laønh.” Baáy giôø, tu huù noùi phaùp nhö vaäy, moïi ngöôøi ñeàu tuøy thuaän, vaø söï giaùo huaán naøy cuõng ñöôïc truyeàn khaép. - Caùc ngöôi laø nhöõng ngöôøi xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Ta, cuõng

>0. Ñoaït ñieåu . Khoâng roõ chim gì. Töø nguyeân: Moät loaïi chim seû lôùn baèng con le le, ñen nhö quaï, bay raát nhanh; thaønh baày ñeán caû nghìn con. Cuõng goïi laø - seû Ñoät quyeát. Vin.ii. 161: Tit- tirika, chim chaù coâ. Anh dòch goïi laø con gaø goâ (partridge).

neân cung kính vôùi nhau nhö vaäy thì Phaät phaùp môùi ñöôïc truyeàn khaép. Töø nay veà sau cho pheùp tuøy theo lôùn nhoû maø cung kính leã baùi, nghinh ñoùn hoûi chaøo baäc thöôïng toïa. Khi caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät daïy laø caùc Tyø-kheo neân tuøy theo lôùn nhoû cuøng nhau cung kính baäc thöôïng toïa, caùc vò laïi leã baùi ngöôøi baïch y, vaø noùi: OÂng lôùn tuoåi hôn toâi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân leã baùi ngöôøi baïch y. Caùc ngöôi ñoái vôùi ngöôøi naøo neân leã, vaø khoâng neân leã nhö sau: Khoâng neân leã laø taát caû nhöõng ngöôøi nöõ. Ngöôøi thoï ñaïi giôùi tröôùc khoâng leã ngöôøi thoï ñaïi giôùi sau. Nhöõng ngöôøi noùi phaïm bieân toäi, phaïm Tyø-kheo-ni, taëc taâm thoï giôùi, phaù noäi ngoaïi ñaïo, huyønh moân, gieát cha meï, gieát A-la-haùn, phaù Taêng, aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, phi nhaân, suùc sinh, hai caên, bò cöû, dieät taän, ñaùng dieät taän, vaø taát caû nhöõng ngöôøi noùi phi phaùp, ñeàu khoâng neân leã. - Nhöõng ngöôøi naøo neân leã? sa-di-ni nhoû neân leã sa di ni lôùn, leã sa-di, thöùc-xoa-ma-na, Tyø-kheo-ni, Tyø-kheo, vaø thaùp cuûa nhöõng vò, taát caû ñeàu neân leã. Hoaëc sa-di nieân thieáu neân leã sa-di lôùn, leã sa-di-ni, thöùc-xoa-ma- na, cho ñeán Tyø-kheo vaø thaùp, taát caû ñeàu neân leã. Thöùc xoa-ma-na nhoû neân leã thöùc xoa-ma-na lôùn, leã Tyø-kheo-ni, Tyø-kheo vaø thaùp; thaûy ñeàu neân leã. Tyø-kheo-ni tuoåi nhoû neân leã Tyø-kheo-ni lôùn, Tyø-kheo vaø thaùp; thaûy ñeàu neân leã. Tyø-kheo nhoû neân leã Tyø-kheo lôùn, vaø thaùp cuûa Tyø-kheo, cuõng neân leã. Taát caû chö Thieân, ngöôøi ñôøi, chö ma, phaïm vöông, Sa-moân, Baø-la-moân ñeàu neân kính leã Nhö Lai Theá Toân, vaø thaùp. Khi Ñöùc Theá Toân daïy kính leã thaùp nhö vaäy, thì caùc vò laïi leã thaùp mieáu cuûa baïch y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân leã thaùp mieáu cuûa baïch y. Coù vò ñaõ khoâng leã thaùp mieáu cuûa baïch y, laïi ñi quanh phía beân traùi. Vò thaàn baûo hoä thaùp mieáu giaän. Ñöùc Phaät daïy: >1

- Tuøy theo höôùng ñi ñeán maø ñi. Khoâng neân coá yù ñi quanh phía beân traùi. Caùc Tyø-kheo nghó, - Sa-di neân laáy tuoåi ñôøi laøm lôùn nhoû hay laáy naêm xuaát gia laøm lôùn nhoû? Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy tuoåi ñôøi laøm lôùn nhoû. Neáu tuoåi ñôøi baèng nhau thì neân laáy tuoåi xuaát gia laøm lôùn nhoû. Coù vò Tyø-kheo noï ñeán tröôùc. Tyø-kheo ñeán sau lôùn hôn moät ñeâm>2. Vò ñeán sau beøn dôøi Tyø-kheo ñeán tröôùc ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân dôøi, cuõng khoâng neân ñöùng daäy. Cho pheùp ngoài vaøo

>1. Ñi quanh phía höõu, sôï phaïm toäi kính leã thaùp mieáu quyû thaàn. >2. Ñaïi nhaát daï ; ñaây chæ thoï ñaïi giôùi tröôùc moät ngaøy.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 19

giöõa.>> Khi ngoài vaøo giöõa, laïi coù söï xeâ dòch vôùi nhau khieán cho chuùng bò naùo loaïn. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp vò ñeán sau thì ngoài sau. Khi cho ngoài sau, hoï laïi ngoài sau baïch y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Coù vò laïi ngoài sau sa-di. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Neân ngoài döôùi ñaïi Tyø-kheo. Coù vò khoâng kòp haäu an cö. Laáy soá thoï ñaïi giôùi maø tính tuoåi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Hoøa thöôïng A-xaø-leâ neân giaùo thoï veà thôøi tieát nhö sau: Muøa ñoâng, muøa xuaân, muøa haï, oâng ñöôïc bao nhieâu ngaøy. Hoaëc moät thaùng, hoaëc nöûa thaùng, hay moät ngaøy; hoaëc böõa aên tröôùc, böõa aên sau, cho ñeán theo boùng cuûa maët trôøi maø tính. Nhoùm saùu Tyø-kheo ôû trong nhaø baïch y, thaáy Thöôïng toïa ñeán, khoâng ñöùng daäy chaøo, laïi noùi: Ñaây khoâng phaûi laø Taêng ñòa. Phaät noùi: - Khoâng neân noùi nhö vaäy. Neân ñöùng daäy chaøo. Nôi meù nöôùc, döôùi goác caây, beân hoøn ñaù, treân baõi coû, treân thuyeàn, coù vò khoâng ñöùng daäy traùnh Thöôïng toïa, laïi noùi: Ñaây khoâng phaûi laø Taêng ñòa. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñöùng daäy. 8. Truù Trì Coù cö só laøm phoøng cho Taêng maø khoâng vò naøo ñeán ôû, cö só kia noùi: Ñaïi phuù tröôûng giaû nhieàu cuûa nhieàu tieàn, laøm phoøng cho Taêng, Sa-moân Thích töû ñeán ôû. Coøn toâi ngheøo khoå, ñaâu coù vò naøo ñeán ôû! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Chuùng Taêng neân sai moät Tyø-kheo ñeán ôû>4 baèng baïch nhò yeát-ma, theo phaùp thöùc sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng ñem phoøng>5... naøy cho

>>. Ngöôøi lôùn, ñeán sau, ñöôïc ngoài vaøo giöõa chuùng. >4. Nguõ phaàn 25 (T22n1421 tr.167b29): Truù xöù khoâng coù Tyø-kheo ôû. Phaät cho pheùp cö só thænh moït Tyø-kheo laøm Ma-ma-ñeá , thöôøng truù ñeå troâng coi. Cö só cung caáp caùc nhu caàu nhaät duïng. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 159: Moät ngöôøi thôï may ngheøo, muoán döïng chuøa cho Taêng. Nhöng khoâng töï laøm noãi. OÂng than: Mình ngheøo, neân khoâng Tyø-kheo naøo ngoù ngaøng ñeán. Phaät khieán Taêng cöû Tyø-kheo doanh söï (navakamma) ñeå giuùp cö só döïng chuøa. >5. Pali: vihāra: Tinh xaù. Trong baûn Haùn, phoøng vaø tinh xaù ñöôïc hieåu laãn loän, ñeàu dòch töø vihāra, cuõng goïi laø chuøa.

20 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

Tyø-kheo teân laø... lieäu lyù. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Phoøng… naøy giao cho Tyø-kheo... lieäu lyù.>6 Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem phoøng... naøy giao cho Tyø-kheo teân... lieäu lyù thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän giao phoøng... naøy cho Tyø-kheo... lieäu lyù roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 9. Phoøng

OÁc Baáy giôø, caùc Tyø-kheo muoán laøm phoøng.>7 Ñöùc Phaät cho pheùp. Coù vò muoán ban ñaát cho baèng. Phaät cho pheùp. Neáu coù ñaù, goác caây, gai, neân doïn deïp. Neáu coù haàm, coù keânh, choã cao choã thaáp thì neân laøm cho baèng. Neáu caàn ñeà phoøng naïn nöôùc luõ thì neân ñaép bôø ngaên. Neáu sôï ñaát coù chuû, hoaëc noùi loâi thoâi thì neân giaûi quyeát cho phaân minh. Neáu coù goác caây lôùn hoaëc ñaù thì neân böùng ñi. Khoâng böùng ñöôïc thì neân ñoát. Neáu vaãn khoâng ñi,>8 thì sau khi ñoát, cheá nöôùc hay giaám>9 vaøo, roài keâ ñaù maø baåy ñi. Neáu khoù phaù thì neân duøng chuøy saét ñeå phaù ra. Neáu khoâng theå ñöôïc thì ñaøo caùi haàm moät beân roài choân xuoáng. Coù vò caàn ban ñaát cho baèng. Sau khi caøy, caàn ban cho phaúng. Khoâng bieát ai coù theå ban. Phaät noùi, hoaëc Tyø-kheo, hoaëc sa-di, hay ngöôøi coi Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc. Coù vò caàn ngoùi. Phaät cho pheùp laøm, hoaëc töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñeàu ñöôïc. Coù vò caàn khuoân laøm ngoùi. Phaät cho pheùp saém. Coù vò laáy buøn treùt vaøo khuoân ngoùi. Phaät daïy neân duøng vaûi xaáu, nhuùng vaøo nöôùc, lau xung quanh. Choã laøm ngoùi coù coû. Phaät daïy neân laøm choã khoâng coù coû. Neáu ngoùi khoâng khoâ thì neân laät laïi. Khi laät, bò ñöùt coû, khoâng phaïm. Ngoùi khoâng baèng thì neân goït cho baèng. Neáu ngoùi khoâ thì neân chaát ñoáng laïi. Neáu trôøi möa thì neân tuû leân treân. Neáu gioù thoåi thì neân laáy caây hay ñaù ñeø leân treân. Neáu sôï traâu, deâ, hay caùc loaøi suùc sinh aên coû tuû leân treân, thì neân laáy buøn boâi leân treân coû. Coù vò caàn caùnh cöûa, cho laøm caùnh cöûa. Coù vò laøm hình roàng raén beân cöûa caùnh cöûa. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm hình töôïng nhö vaäy. Cho pheùp veõ hình daây nho hay hình boâng sen. Coù vò muoán laøm hình laù caây nôi caùnh cöûa. Phaät cho pheùp laøm. Coù vò muoán laøm hình binh maõ. Ñöùc Phaät daïy, khoâng neân laøm nhö vaäy. Neân duøng maøu tía hay maøu chu, hay

>6. Pali: Bhikkhuno navakamma, giao cho Tyø-kheo laøm doanh söï. >7. Xem cht. >5 treân. >8. Caùc baûn Toáng-Nguyeân-Minh: Nhöôïc thaïch baát khaû khöù : Neáu ñaù khoảng theå xeo ñi. Baûn Cao-ly, khoâng coù chöõ thaïch. >9. Baûn Cao-ly: khoå töûu . Toáng-Nguyeân-Minh, khoâng coù chöõ khoå.

naêm maøu ñeå laøm. Coù vò döïa vaøo, neân maøu bò maát. Phaät daïy, khoâng ñöôïc döïa nhö vaäy. Coù vò Thöôïng toïa kia giaø beänh, vaø Tyø-kheo töø ñöôøng xa môùi ñeán. Tyø-kheo neáu khoâng döïa thì thaân khoâng an oån. Ñöùc Phaät daïy, cho pheùp duøng coû, laù, voû caây hay moät trong möôøi loaïi y loùt sau löng ñeå döïa. Coù Tyø-kheo kia ban ngaøy, choã ñoâng ngöôøi, naèm saùt ñaát maø nguû. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm, noùi Sa-moân Thích töû töï xöng laø giaùc ngoä maø ban ngaøy naèm saùt ñaát nguû hay sao? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy, khoâng ñöôïc naèm nhö vaäy. Coù Thöôïng toïa kia giaø beänh, vaø Tyø-kheo töø ñöôøng xa ñeán, vì ban ngaøy khoâng nguû, neân raát moûi meät. Ñöùc Phaät cho pheùp vaøo trong phoøng ñoùng cöûa laïi roài nguû. Coù vò ñuoåi ngöôøi beänh. Phaät daïy, khoâng ñöôïc ñuoåi ngöôøi beänh. Ngöôøi beänh cuõng khoâng neân ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo laáy côù beänh khoâng traùnh Thöôïng toïa. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät.

Phaät daïy, khoâng ñöôïc laáy côù nhö vaäy. Tyø-kheo beänh ôû treân laàu gaùc, nôi phoøng lôùn, ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå, nhô baån hoâi thoái, khoâng saïch. Ñöùc Phaät daïy Tyø-kheo beänh khoâng neân ôû treân laàu gaùc, nôi phoøng lôùn. Neân ôû nôi phoøng nhoû, hoaëc laøm nhaø rieâng bieät. Tyø-kheo beänh khoâng theå ñeán choã ñaïi tieåu tieän. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp laøm nôi ñaïi tieåu tieän gaàn choã ôû nhaát. Neáu khoâng theå ra khoûi phoøng, cho pheùp ñeå ñoà ñaïi tieåu tieän trong phoøng, hay khoâng theå ñöùng daäy ra khoûi giöôøng Ñöùc Phaät cho pheùp ñuïc caùi loã nôi giöôøng, beân döôùi ñeå caùi boâ. Coù beänh nhaân khaïc nhoå trong phoøng, baån ñaát. Ñöùc Phaät daïy, khoâng neân nhoå nhö vaäy. Coù Tyø-kheo giaø yeáu, laø baäc Thöôïng toïa, daäy nhieàu laàn, meät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm ñoà ñeå nhoå. Truù xöù noï ñoâng ngöôøi, vò kia baét raän boû döôùi ñaát. Ñöùc Phaät daïy, khoâng neân boû nhö vaäy. Coù Tyø-kheo giaø beänh, laø baäc Thöôïng toïa, phaûi daäy nhieàu laàn ñeå vaát raän, nhoïc meät. Ñöùc Phaät daïy, cho pheùp boû trong ñoà ñöïng, hoaëc loâng, hoaëc kíp boái, hoaëc vaät xaáu raùch hay boâng. Neáu raän boø ra, thì neân duøng caùi oáng ñeå ñöïng. Coù vò duøng vaät baùu laøm oáng ñöïng. Phaät daïy, khoâng ñöôïc duøng vaät quyù baùu laøm oáng. Cho pheùp duøng xöông, raêng, söøng, saét, ñoàng, thieác, chì, oáng tre, truùc caây... ñeå laøm oáng ñöïng raän. Neáu raän boø ra ngoaøi thì duøng ñoà ñaäy laïi. Coù vò duøng vaät baùu laøm ñoà ñaäy. Ñöùc Phaät daïy, khoâng neân duøng vaät baùu laøm ñoà ñaäy. Neân duøng xöông, raêng, cho ñeán caây ñeå laøm. Ñeå choã khoâng oån ñònh, Phaät baûo neân duøng daây coät vaøo trong chaân giöôøng. Baáy giôø, Tyø-kheo phaân phoøng. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc phoøng hö ñoå. Vò ñoù nghó nhö vaày: Chaéc muoán khieán ta tu boå phoøng? Neân khoâng nhaän. Ñöùc Phaät daïy neân nhaän roài tuøy theo khaû naêng maø tu boå. Coù Tyø-

kheo muoán tu boå phoøng, Ñöùc Phaät cho pheùp tu boå. Taát caû vaät caàn thieát, ñeàu cho pheùp cung caáp. 10. Töôøng Raøo Chuøa Theá Toân töø Tyø-xaù-ly du haønh trong nhaân gian, qua nöôùc Baït-xaø, ñeán nöôùc Xaù-veä, cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo. Baáy giôø Caáp Coâ Ñoäc Thöïc nghe Ñöùc Theá Toân ñeán nöôùc Xaù-veä, lieàn ñaùnh xe ñi nghinh ñoùn. Töø xa thaáy Ñöùc Phaät lieàn xuoáng xe, ñi boä ñeán tröôùc maët Ñöùc Phaät, ñaàu dieän kính leã saùt chaân roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì Caáp Coâ Ñoäc Thöïc noùi phaùp, khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Hoan hyû roài, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc baïch Ñöùc Theá Toân: - Cuùi xin Ngaøi nghæ nôi Kyø-hoaøn. Saùng mai con thænh thoï thöïc. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc bieát Ñöùc Phaät nhaän lôøi roài, kính leã caùo lui. Veà nhaø, trong ñeâm Caáp Coâ Ñoäc Thöïc chuaån bò caùc thöùc aên ngon beùo roài, saùng ngaøy ñeán thænh Phaät phuù trai. Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø aên, an toïa nôi choã ngoài. Caáp Coâ Ñoäc Thöïc töï tay chaâm chöôùc caùc thöùc aên ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng moät caùch ñaày ñuû. AÊn xong, caát baùt, oâng duøng bình baèng vaøng daâng nöôùc roài baïch Phaät: - Con xin daâng cuùng ngoâi vöôøn Kyø-hoaøn leân Ñöùc Theá Toân. Cuùi xin Theá Toân thaâu nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Naøy Cö só,

OÂng neân ñem ngoâi vöôøn naøy daâng cuùng cho Phaät vaø boán phöông Taêng. Taïi sao vaäy? Naøy cö só, neáu laø vöôøn hay vaät trong vöôøn, phoøng hay vaät trong phoøng, nhaø hay vaät trong nhaø, y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, cuûa Theá Toân, thì taát caû chö thieân, ngöôøi ñôøi, Sa-moân, Baø-la-moân, ma phaïm khoâng theå söû duïng ñöôïc. Theo lôøi daïy, cö só lieàn daâng cuùng ngoâi vöôøn leân Ñöùc Phaät vaø boán phöông Taêng. Ñöùc Theá Toân duõ loøng thöông thoï nhaän vaø noùi keä khuyeán duï: Troàng caây traùi laäp vöôøn Hoaëc laäp caàu vaø ñoø Ñaøo gieáng nôi hoang vaéng Vaø boá thì phoøng xaù. Nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy Ngaøy ñeâm phöôùc taêng ích Neân giöõ giôùi nhö phaùp Sau ñöôïc sinh ñöôøng laønh. Baáy giôø, Caáp Coâ Ñoäc Thöïc ñaàu dieän kính leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa,

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 2>

khieán ñöôïc hoan hyû. Caáp Coâ Ñoâc Thöïc nghe phaùp hoan hyû roài, kính leã saùt chaân, caùo lui. Baáy giôø trong vöôøn Kyø-hoaøn boø, deâ ra vaøo töï do khoâng coù giôùi haïn ngaên caám. Ñöùc Phaät baûo ñaøo haøo xung quanh cho chuùng khoûi vaøo. Caùc Tyø-kheo giaø beänh laø baäc Thöôïng toïa khoâng theå böôùc qua ñöôïc. Phaät cho pheùp laøm caàu ñeå ñi. Caùc vò aáy khoâng bieát laøm theá naøo. Phaät baûo duøng vaùn hay goã ñeå laøm, hoaëc duøng daây coät noái lieàn. Caùc Tyø-kheo Thöôïng toïa giaø beänh khi ñi qua caàu, tröôït chaân bò ngaõ xuoáng. Ñöùc Phaät cho pheùp buoäc daây hai beân ñeå vòn. Neáu naém sôïi daây bò teù thì neân laøm lan can hai beân. Neáu haøo khoâng baûo ñaûm thì neân laøm haøng raøo. Khoâng coù cöûa ngoõ thì cho pheùp laøm cöûa ngoõ. Neáu haøng raøo khoâng baûo ñaûm thì neân xaây töôøng. Khi xaây töôøng, caàn thöù gì ñeàu cho pheùp saém ñeå xaây. Neáu khoâng baûo ñaûm thì neân laøm coảng coù laàu. Vöông töû Kyø-ñaø töû muoán laøm coảng laàu quyù giaù taïi Kyø-hoaøn40 ñöôïc Ñöùc Phaät ñoàng yù. Caây nôi vöôøn Kyø-hoaøn khoâng ñöôïc toát. Phaät baûo troàng ba thöù caây, caây boâng, caây coù traùi vaø caây nhieàu laù. Baáy giôø, coù vò Tyø-kheo Thöôïng toïa, noåi tieáng nhieàu ngöôøi bieát, thoï thöïc nôi Xaù-veä roài trôû veà Kyø-hoaøn bò bònh nhieät. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng coû hay laù caây ñeå che, hay laáy moät trong möôøi loaïi y ñeå che. Neáu vaãn cöù noùng thì neân troàng hai beân ñöôøng baèng ba thöù caây treân. Kyø-hoaøn caùch doøng nöôùc xa, Phaät cho pheùp ñaøo möông daãn nöôùc vaøo. Möông saït lôõ, Phaät cho pheùp duøng coû ñeå chaän. Neáu coû bò raõ naùt, thì neân duøng gaïch, ñaù hay caây ñeå chaän. Neáu caàn ñaøo gieáng thì ñaøo gieáng, taát caû nhöõng thöù caàn duøng ñeàu cho saém. Khi xaùch nöôùc, bò buøn laøm vôõ gaøu xaùch, cho pheùp duøng caây goã loùt xung quanh, ñeå gaøu vaøo giöõa. Neáu ñoà muùc vaãn bò vôõ, cho pheùp duøng tuùi baèng loâng41 ñeå ñöïng. Neáu vaãn bò vôõ, cho pheùp duøng da thuoäc ñeå laøm. Neáu daây keùo bò ñöùt thì neân duøng da. Tyø-kheo khoâng quen xaùch, bò ñau tay, cho pheùp duøng baùnh xe ñeå quay. Neáu loã baùnh xe bò hö thì cho pheùp duøng saét ñeå laøm. Neáu bò nöôùc chaûy ngöôïc vaøo trong gieáng thì neân duøng ñaù, gaïch hay caây goã ngaên boán beân. Neáu sôï choã röûa, nöôùc ñoïng laïi thaønh buøn baån, thì duøng gaïch, ñaù ñeå loùt. Neáu sôï treû nít rôi xuoáng gieáng thì neân duøng caây hay gaïch ñaù laøm lan can ngaên.

Neáu xaùch nöôùc, gaøu bò ñöùt daây rôùt xuoáng gieáng, thì neân duøng moùc ñeå moùc leân. Caùi gaøu khoâng coù choã ñeå oån ñònh. Ñöùc Phaät cho laøm caùi giaù gaàn beân gieáng ñeå moùc caùi gaøu leân.

40. Vin. ii. 159: khoaûng ñaát tröôùc coảng chöa traûi vaøng, Vöông töû Kyø-ñaø khoâng baùn, maø cuùng luoân cho Phaät. Taïi ñoù, oâng xaây moät ngoâi nhaø nhoû (kotthaka), moät kieåu voïng laâu. 41. Mao laâu nang .

24 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

11. Nhaø Taém Kyø-hoaøn chöa coù nhaø taém. Phaät cho pheùp laøm. Caùc vò aáy khoâng bieát caùch laøm. Phaät baûo laøm vuoâng hay troøn hoaëc taùm caïnh. Caùc vò aáy laøm phía tröôùc nhaø. Ñöùc Phaät noùi khoâng neân laøm tröôùc nhaø maø neân laøm moät beân, nôi choã khuaát. Nhaø taém bò gioù laïnh. Phaät cho laøm cöûa ñeå ñoùng laïi. Bò khoùi, cho laøm loã thoâng hôi. Bò toái, cho laøm cöûa soå. Bò buøn, cho duøng gaïch, ñaù, caây laøm caùi gheá ngoài taém. Bò buøn baån chaân, cho duøng ñaù hay gaïch loùt neàn. Neáu ñaàu caây traät khôùp, neân ñuïc thaønh raêng choù, eùp laïi vôùi nhau. Baáy giôø, khi Thöôïng toïa muoán maùt, thì nhoùm saùu Tyø-kheo ñoùng cöûa. Khi Thöôïng toïa muoán aám, nhoùm saùu Tyø-kheo laïi môû cöûa. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Phaûi theo yeâu caàu cuûa chuùng maø ñaùp öùng. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo nhaø taém tröôùc, chieám laáy choã toát. Thöôïng toïa ñeán sau khoâng coù choã. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy neân tuøy theo thöù töï maø ngoài. Vò Thöôïng toïa khoâng vaøo, boû choã troáng. Ñöùc Phaät daïy, vò thöù toïa neân ngoài. Khoùi xoâng leân maët, Phaät cho pheùp duøng vaät ñeå ngaên. Ñaàu bò noùng, cho pheùp truøm laïi. Löng noùng, cho pheùp che. Thaân hoâi thoái, cho pheùp duøng buøn ñeå taém. Coù Tyø-kheo noï nghi, khoâng daùm duøng höông troän vôùi buøn. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng höông ñeå taém. Trong nhaø taém, ñaát bò noùng, cho pheùp töôùi nöôùc cho maùt. Coù vò cuøng baïch y taém, xem ñuoâi cuûa nhau, roài noùi, “ñuoâi ngöôøi naøy daøi,” caùi ñuoâi ngöôøi kia to. Phaät daïy, khoâng ñöôïc taém chung vôùi baïch y. Neáu ngöôøi naøo xöng taùn Phaät, Phaùp, Taêng thì cho pheùp taém chung. Caùc Tyø-kheo duøng y traûi döôùi ñaát troáng, trôøi möa öôùt. Ñöùc Phaät cho pheùp xeáp laïi roài maùng treân vaùch, treân moùc long nha, treân truï coät hoaëc treân giaù y. Coù vò lo ngaïi khoùi xoâng baån y. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø ñeå y rieâng. Coù vò khoûa thaân chaø mình cho ngöôøi khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân chaø mình cho ngöôøi khoâng khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoâng khoûa thaân, nghi, e ngaïi khoâng daùm chaø mình cho ngöôøi khoûa thaân. Ñöùc Phaät cho pheùp. Coù vò khoûa thaân caïo toùc cho ngöôøi khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân caïo toùc cho ngöôøi khoâng khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoâng khoûa thaân caïo toùc cho ngöôøi khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân xæa raêng. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân röûa tay, röûa chaân, röûa maët. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân aên. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö

vaäy. Coù vò khoûa thaân ñaïi tieåu

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) 25

tieän. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò loä hình kính leã ngöôøi loä hình. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân kính leã ngöôøi khoâng khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoâng khoûa thaân kính leã ngöôøi khoûa thaân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân ñi ñöôøng. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khoûa thaân ñi kinh haønh. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. 12. Duøng Nöôùc Baáy giôø, nhaø taém nôi Kyø-hoaøn caùch xa nöôùc. Phaät cho pheùp ñaøo möông hay ñaøo gieáng ñem nöôùc vaøo, nhö treân. Neáu nöôùc ít thì neân ñaøo möông cho lôùn. Coù vò xaùch nöôùc ñau tay. Phaät cho pheùp laøm con quay ñeå quay. Khoâng bieát chöùa nöôùc choã naøo. Phaät cho pheùp ñöïng trong caùi gheø. Khi xaùch nöôùc, luùc trôøi möa, coù vò lo y bò öôùt. Phaät cho pheùp laøm caùi nhaø treân caùi gieáng. Tyø-kheo khoûa thaân xaùch nöôùc, thaáy phuï nöõ ñeán, hoå theïn beøn ngoài xuoáng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo taém nôi suoái, nôi keânh, nôi ao, long nöõ giaän cô hieàm. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy, khoâng ñöôïc taém nhö vaäy, cho pheùp duøng boán loaïi taém ñöôïc che kín: Hoaëc choã coù vaùch che; hoaëc choã coù laù caây, coû che; hoaëc laáy nöôùc che thaân; hoaëc duøng y ñeå che thaân42. Neáu taém taïi ba choã treân, caàn duøng thöù gì cho pheùp ñöôïc trao ñoåi laãn nhau. Duøng y che thaân, taát caû ñeàu nhö phaùp. Ngöôøi xaây caát, ñöôïc pheùp taém. Neáu nöôùc ít thì neân môû roäng choã nöôùc. Neáu sôï nöôùc roø ræ xuoáng nhieàu, thì neân laøm choã roø nhoû ôû meù. Caùc Tyø-kheo taém nôi ñaát troáng, maéc beänh. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp laøm caùi nhaø taém nhoû ñeå taém. Neáu ñaát nôi nhaø taém bò buøn, cho pheùp duøng gaïch ñaù hay caây hoaëc ñaù daêm, caùt ñeå loùt. Nöôùc ñoïng laïi, cho pheùp môû ñöôøng thaùo nöôùc ra ngoaøi. 13. Ñaát Troáng Caùc Tyø-kheo naáu nöôùc nôi ñaát troáng, trôøi möa y bò öôùt. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø ñeå naáu nöôùc. Caùc Tyø-kheo ñeå cuûi töôi nôi choã ñaát troáng, trôøi möa bò öôùt. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø ñeå cuûi. Coù Tyø-kheo coi naáu thöùc aên nôi choã ñaát troáng, trôøi möa y bò öôùt laøm baån vaät ñöïng thöùc aên cuûa tònh nhaân. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp laøm tònh truø ñeå naáu thöùc aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaø baïch y môøi thoï thöïc, treân ñöôøng ñi

42. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 122, Phaät cho pheùp ba loaïi che taém: che baèng nhaø taém, che baèng nöôùc, che baèng y (vaûi). Taém trong ba choã naøy, caùc Tyø-kheo khoûa thaân nhöng ñöôïc pheùp giuùp ñôõ nhau hay trao nhau nhöõng vaät duïng caàn thieát. Tyø-kheo khoûa thaân phuïc vuï nhau, hay trao vaät cho nhau, phaïm Ñoät-kieát-la.

26 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

bò möa öôùt y. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp nôi khoaûng khoâng gian xoùm laøng neân thieát laäp Taêng-giaø-lam. Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän nôi ñaát troáng, ngöôøi nöõ

thaáy, Tyø-kheo voäi vaøng ñöùng daäy. Ñaïi tieän chöa xong neân sinh beänh. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm nhaø veä sinh. Kia chæ laøm moät choã ñaïi tieän, gaëp luùc nhieàu ngöôøi ñi phaûi ñöùng chôø. Phaät cho pheùp laøm nhieàu choã, neân laøm cöûa, neân ngaên ñöøng cho thaáy nhau. Tyø-kheo Thöôïng toaï giaø beänh, ñaïi tieåu tieän xong bò teù. Phaät cho pheùp laøm lan can hai beân. Coù vò ñaïi tieän xong chuøi lung tung, hoaëc nôi goùc töôøng hoaëc nôi hoøn ñaù, hoaëc treân coû. Phaät daïy, khoâng ñöôïc chuøi nhö vaäy. Neân laøm choã röûa rieâng bieät. Coù vò tieåu tieän lung tung baån ñaát. Phaät daïy, khoâng ñöôïc tieåu nhö vaäy. Neân tieåu tieän moät choã ôû meù. Neáu vaãn lo ngaïi bò baån thì laøm rieâng choã tieåu tieän. Caùc vò aáy khoâng bieát laøm caùch naøo. Phaät daïy ñaøo moät caùi haàm, beân döôùi ñeå hoøn ñaù, ñaët moät caùi gheø leân. Choïc thuûng ñaùy gheø ñeå choã ruùt nöôùc, hai beân loùt caây. Neáu sôï hoâi thoái thì neân ñaäy laïi. Caùc Tyø-kheo kinh haønh nôi ñaát troáng, coù raén, boø caïp, rít. Tyø-kheo chöa ly duïc, thaáy sôï. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm choã kinh haønh treo. Caùc thaày khoâng bieát caùch laøm. Ñöùc Phaät baûo ñaøo ñaát troàng truï roài loùt vaùn leân treân ñeå ñi. Sôï möa gioù, thì laøm nhaø che beân treân. 14. Loø Söôûi Phaät ôû taïi Caâu-thieåm-di. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tô luïa veõ vôøi trang söùc trong phoøng, ñoát löûa hô aám, khoùi xoâng baån phoøng, baån ngoïa cuï. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo muøa ñoâng bò laïnh. Phaät cho pheùp nhuùm löûa nôi ñaát troáng ñeå hô cho aám. Nhuùm löûa nôi ñaát troáng ngoài, bò laïnh sau löng. Ñöùc Phaät cho pheùp nhen löûa beân ngoaøi, ñeå cho heát khoùi roài böng vaøo trong phoøng ñeå hô. Neáu coù nhieàu ngöôøi khoâng chaáp nhaän thì laøm rieâng nhaø söôûi aám.4> Caùc thaày khoâng bieát laøm sao. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm vuoâng, troøn hoaëc daøi. Coù vò nhuùm beáp lung tung. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy, neân ñeå chính giöõa moät caùi hoûa loø. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùi loø hình baùnh xe.44 Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Caùc thaày khoâng bieát cho ai ñaåy ñi. Ñöùc Phaät daïy neân giao cho sa-di hoaëc Tyø-kheo hay ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam.

4>. Nhieân hoûa ñöôøng , nhaø ñoát löûa. Nguõ phaàn 25 (T22n1421 tr.168a19): Muøa laïnh, caùc Tyø-kheo taäp hoïp, sôï laïnh. Phaät cho laøm oân thaát . Pali: aggisālā, nhaø löûa; cf. Vin.ii. 154. 44. Luaân hoûa loâ .

Tyø-kheo kia khoâng quen thoåi löûa, neân thoåi löûa maø sinh beänh. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùi oáng ñeå thoåi. Coù vò duøng vaät baùu ñeå laøm oáng thoåi. Phaät daïy, khoâng ñöôïc duøng vaät baùu laøm maø neân duøng xöông, ñoàng, thieác hay coû xaù la, tre, truùc, caây ñeå laøm. Neáu sôï mieäng oáng thoåi bò chaùy thì cho pheùp duøng mieáng saét bao ngoaøi, ñöøng ñeå cuûi löûa trong beáp rôùt leân treân. Neáu sôï noùng tay neân laøm caùi keïp. Coù vò duøng vaät baùu laøm caùi keïp. Phaät daïy, khoâng ñöôïc duøng nhö vaäy. Neân duøng xöông, raêng, ñoàng, thieác hay caây ñeå laøm. Neáu sôï caùi ñaàu oáng bò chaùy, cho duøng mieáng saét ñeå bao laïi. Coù vò muoán gom löûa laïi, cho laøm caùi caøo ñeå caøo. Muoán giöõ löûa laïi, cho moi caùi haàm cho löûa xuoáng. Neáu sôï löûa taét thì duøng tro phuû leân treân. Caùc

Tyø-kheo duøng nöôùc laïnh röûa maët, röûa tay, röûa chaân neân bò laïnh. Ñöùc Phaät cho pheùp naáu nöôùc noùng ñeå röûa. Caùc thaày khoâng bieát caùch naáu. Ñöùc Phaät baûo duøng gheø taém ñöïng ñaày nöôùc ñeå beân löûa. Neáu gheø nhieàu ñeå beân löûa khoâng ñuû choã, laøm ba caùi naïng choáng. Ñoå nöôùc ñaày caùi voø lôùn roài ñaët leân ñoù maø haâm noùng. Neáu caùi voø ñun lôùn khieán cho löûa bò ngoäp, thì neân duøng daây treo leân. Neáu daây bò chaùy thì duøng oáng tre bao caùi daây. Neáu oáng tre bò chaùy thì duøng buøn treùt beân ngoaøi. Khi roùt nöôùc, oáng bò gaõy. Ñöùc Phaät baûo neân laáy vaät khaùc keïp laáy. Khi roùt nöôùc sôï chaûy ra ngoaøi neân duøng oáng ñeå roùt. Neáu caùi daây treo bò ñöùt neân laáy saét laøm caùi khaâu ñeå moùc. Muøa ñoâng, caùc Tyø-kheo röûa chaân bò laïnh. Ñöùc Phaät daïy neân ñeå thau röûa maët, nöôùc röûa chaân trong nhaø maø röûa. Khi röûa, caàn thöù gì neân cung caáp thöù aáy. Buoåi saùng, Tyø-kheo thöùc daäy xoa daàu nôi chaân, vaøo xoùm khaát thöïc, ngöôøi nöõ kính leã saùt chaân, daàu daáy nôi tay roài caàm bình baùt Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy, saùng sôùm thöùc daäy khoâng neân thoa daàu nôi chaân roài ñi vaøo xoùm khaát thöïc. Caùc Tyø-kheo chaân bò nöùt, cho pheùp thoa daàu töø goùt chaân cho ñeán ngoùn chaân. Baáy giôø, chuùng Taêng nhaän ñöôïc phoøng moät taàng. Ñöùc Phaät cho pheùp ôû. 15. Thoï Nhaän Phi Phaùp Theá Toân töø nöôùc Ma-kieät ñeán thaønh Khoaùng daõ. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng caùc thöù coù theâu veõ hình töôïng nam nöõ trang hoaøng phoøng oác, nhaø cöûa cho Ñöùc Theá Toân. Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Cho pheùp duøng hình vaèn veän cuûa caàm thuù coù nhieàu maøu ñeå trang hoaøng. Chuùng Taêng nhaän ñöôïc hai phoøng moät cöûa. Ñöùc Phaät cho pheùp ôû. Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû A-nan nhaän ñöôïc phoøng

rieâng. Ñöùc Phaät cho pheùp söû duïng. Baáy giôø La-haàu-la ôû trong röøng Na-leâ. Taïi ñaây coù cö só khoâng quyeân goùp ai maø töï mình laøm phoøng xaù cuùng cho La-haàu-la. La-haàu-la ôû phoøng naøy moät thôøi gian, roài du haønh trong nhaân gian. Cö só nghe La- haàu-la du haønh nhaân gian laïi ñem phoøng xaù cuùng cho chuùng Taêng. Khi Ñöùc Theá Toân töø Ma-kieät-ñeà du haønh trong nhaân gian, ñeán trong röøng Na-leâ traûi choã ngoài an toïa, luùc naøy La-haàu-la nghe cö só ñaõ ñem phoøng cuùng cho chuùng Taêng, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu dieän kính leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Taïi Na-leâ, coù cö só khoâng quyeân goùp ai maø töï mình laøm phoøng cuùng cho con. Con ôû nôi phoøng ñoù moät thôøi gian roài du haønh trong nhaân gian. Sau ñoù, cö só kia laïi ñem phoøng aáy cuùng cho chuùng Taêng. Ñöùc Phaät baûo La-haàu-la: - Ngöôi ñeán choã cö só hoûi theá naøy: Chaúng leõ oâng thaáy toâi coù ñieàu gì ñaùng traùch, khoâng thanh tònh, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, hoaëc do mieäng noùi ra, hay do thaân laøm taø vaïy? La-haàu-la vaâng lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân, ñeán choã cö só kia noùi nhö treân. Cö só traû lôøi: Con khoâng thaáy Toân giaû coù ñieàu chi ñaùng traùch, vaø chaúng phaûi phaùp Sa-moân, hoaëc do mieäng noùi, hay do thaân laøm khoâng thanh tònh caû. Baáy giôø, La-haàu-la ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu dieän kính leã

saùt chaân roài ngoài qua moät beân, baïch vôùi Ñöùc Theá Toân: - Vöøa roài theo lôøi daïy cuûa Nhö lai, con ñeán choã cö só hoûi, cö só kia traû lôøi: con khoâng thaáy Toân giaû coù ñieàu chi ñaùng traùch ñoái vôùi phaùp Sa- moân, cuõng khoâng coù vieäc chi laø khoâng thanh tònh, hoaëc do mieäng noùi, hay do thaân laøm. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, baûo: - Caùc thaày kheùo laéng nghe: Boá thí phi phaùp, thoï nhaän phi phaùp, ôû phi phaùp; boá thí nhö phaùp, thoï nhaän nhö phaùp, ôû nhö phaùp. Theá naøo laø boá thí phi phaùp, thoï nhaän phi phaùp, ôû phi phaùp? Hoaëc coù ngöôøi töï taâm hyû laïc, laøm phoøng ñem daâng cuùng cho moät ngöôøi; roài laïi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi. Nhö vaäy laø boá thí phi phaùp, thoï nhaän phi phaùp, ôû phi phaùp. Cuùng cho moät ngöôøi; roài laïi ñem cuùng cho chuùng Taêng, cuõng nhö vaäy. Cuùng cho moät ngöôøi roài, Taêng bò phaù laøm hai boä, cuùng cho ñoàng boä cuûa mình, cuõng nhö vaäy. Cuùng cho moät ngöôøi roài, cuùng cho khaùc boä cuõng nhö vaäy. Hoaëc coù ngöôøi töï taâm hyû laïc, laøm phoøng daâng cuùng cho soá ñoâng

ngöôøi; roài laïi ñem daâng cuùng cho chuùng Taêng. Töùc laø boá thí phi phaùp, thoï nhaän phi phaùp, ôû phi phaùp. Cuùng cho soá ñoâng ngöôøi roài, Taêng bò phaù laøm hai boä, cuùng cho ñoàng boä cuûa mình cuõng nhö vaäy. Cuùng cho soá ñoâng ngöôøi roài, cuùng cho khaùc boä cuõng nhö vaäy. Cuùng cho soá ñoâng ngöôøi roài cuùng cho moät ngöôøi cuõng nhö vaäy. Laøm phoøng cuùng cho Taêng roài chuyeån cuùng cho ngöôøi khaùc cuõng nhö vaäy. Laøm phoøng roài cuùng cho ñoàng boä cuûa mình cuõng nhö vaäy. Laøm phoøng roài cuùng cho khaùc boä cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø boá thí phi phaùp, thoï nhaän phi phaùp, ôû phi phaùp. Theá naøo laø boá thí nhö phaùp, thoï nhaän nhö phaùp, ôû nhö phaùp? Hoaëc coù ngöôøi hyû laïc töï laøm phoøng cuùng cho moät ngöôøi laø cuùng nhö phaùp, nhaän nhö phaùp, ôû nhö phaùp. Cuùng cho soá ñoâng ngöôøi, cuùng cho Taêng, cuùng cho hai boä Taêng cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø cuùng nhö phaùp, nhaän nhö phaùp, ôû nhö phaùp. 16. Töù Phöông Taêng Vaät Theá Toân cuøng naêm traêm Tyø-kheo du haønh nhaân gian taïi nöôùc Ca- thi. Baáy giôø taïi nöôùc Ki-lieân45 coù boán cöïu Tyø-kheo A-thaáp-beä, Baát-na- baø-sa, Ban-ñaø, Laâu-heâ-na.46 Boán Tyø-kheo naøy nghe Ñöùc Theá Toân cuøng naêm traêm Tyø-kheo du haønh nhaân gian seõ ñeán Ki-lieân. Hai ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân laø Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân cuõng seõ ñeán ñaây ñuoåi chuùng ta ra khoûi truù xöù naøy. Chuùng ta coù theå choïn löïa moät thöôïng phoøng daønh cho Ñöùc Theá Toân, ngoaøi ra chia laøm boán phaàn tö höõu. Taêng-giaø-lam, vaät cuûa Taêng-giaø-lam, phoøng xaù, vaät cuûa phoøng xaù laøm phaàn cuûa Tyø-kheo thöù nhaát. Huõ, gheø, noài, vaïc, buùa, ñuïc, ñeøn, ñaøi, caùc vaät naëng linh tinh laøm phaàn cuûa Tyø-kheo thöù hai. Giöôøng daây, giöôøng caây, neäm lôùn, neäm nhoû, ngoïa cuï taïp vaät laøm phaàn cuûa Tyø-kheo thöù ba. Caây, goã, tre, coû, boâng traùi laøm phaàn cuûa Tyø-kheo thöù tö. Boán cöïu Tyø-kheo choïn löïa thöôïng phoøng daønh cho Ñöùc Theá Toân, ngoaøi ra phaân chia laøm boán phaàn nhö treân. Ñöùc Theá Toân töø nöôùc Ca-thi du haønh trong nhaân gian, ñeán Kyø- lieân, traûi choã ngoài an toïa, roài baûo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán noùi vôùi cöïu

Tyø-kheo kia: Theá Toân cuøng naêm traêm Tyø-kheo ñeán Ca-thi. Caùc thaày caàn phaûi doïn choã naèm cho caùc Tyø-kheo. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân vaâng lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân ñeán choã cöïu Tyø-kheo baûo hoï traûi naêm traêm choã naèm. Cöïu Tyø-kheo traû lôøi: Ñöùc Theá Toân laø Phaùp

45. Xem ch. xi, cht. 13. 46. A-thaáp-beä , Baát-na-baø-sa , Ban-ñaø , Laâu-heâ-na . Nguõ phaàn 25 (T22n1421 tr.168c09): Naêm Tyø-kheo ôû aáp Ngaät-la-ngaät-lieät, chia töù phöông Taêng vaät thaønh 5 phaàn cho 5 ngöôøi laøm tö höõu. Vin. ii. 171, nhoùm Tyø-kheo Assaji-Punabbasu ôû Kināgiri.

chuû, coù theå tuøy yù ñi hay ôû. Chuùng toâi ñaõ choïn löïa moät thöôïng phoøng daønh cho Ñöùc Theá Toân. Ngoaøi ra, chuùng toâi ñaõ chia laøm boán phaàn nhö treân. Khoâng coøn ngoïa cuï naøo cho Tyø-kheo khaùch. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaàu dieän kính leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng roài baûo: - Boán phaàn ñaây laø vaät cuûa boán phöông Taêng, khoâng neân chia, khoâng neân ñem veà cho mình, khoâng neân mua baùn, cuõng chaúng phaûi vaät maø Taêng ñöôïc baùn, chaúng phaûi cuûa nhieàu ngöôøi cho ñeán moät ngöôøi ñöôïc quyeàn baùn. Neáu Taêng hay soá ñoâng ngöôøi hoaëc moät ngöôøi töï nhaäp vaøo cuûa mình, hoaëc chia, hoaëc mua baùn thì khoâng thaønh, töï nhaäp khoâng thaønh, chia khoâng thaønh, mua baùn khoâng thaønh, phaïm Thaâu-lan-giaù. Theá naøo laø vaät cuûa Taêng boán phöông?47 Taêng-giaø-lam vaø vaät cuûa Taêng-giaø-lam; phoøng vaø vaät cuûa phoøng. Ñaây laø phaàn thöù nhaát. Vaät cuûa boán phöông Taêng khoâng neân chia, khoâng neân nhaäp vaøo cuûa mình, khoâng neân mua baùn. Cho duø laø Taêng hay soá ñoâng ngöôøi, hay moät ngöôøi cuõng khoâng ñöôïc chia, khoâng ñöôïc nhaäp vaøo cuûa mình, khoâng ñöôïc mua baùn. Neáu Taêng hay soá ñoâng ngöôøi hoaëc moät ngöôøi, ñem chia, ñem veà cho mình hay soá ñoâng ngöôøi hoaëc moät ngöôøi, ñem chia, ñem veà cho mình hay mua baùn, thì khoâng thaønh phaân, khoâng thaønh cuûa mình, khoâng thaønh mua baùn, phaïm Thaâu-lan-giaù. Phaàn thöù hai, phaàn thöù ba cuõng nhö vaäy. Trong phaàn thöù tö, boâng traùi cho pheùp chia, hoaëc boâng hoa daâng leân Ñöùc Phaät, ngoaøi ra cuõng nhö treân.48 Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo laøm phoøng rieâng trong ñaát cuûa Taêng. Coù vò Thöôïng toïa Tyø-kheo khaùch ñeán, baûo: Daäy, nhöôøng choã Thöôïng toaï! Tyø-kheo kia traû lôøi: Khoâng daäy. Thöôïng toïa hoûi: Taïi sao? Tyø-kheo kia noùi: Ñaây laø phoøng rieâng cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Baûo vò aáy neân daäy ñi thì toát. Neáu khoâng daäy, baûo traû ñaát laïi cho Taêng. Khoâng coù lyù gì laáy ñaát cuûa Taêng laøm cuûa mình.

47. Boán vaät duïng thuoäc Töù phöông Taêng. Vin. ii. 170: Naêm thöù laø Töù phöông Taêng vaät khoâng ñöôïc chia cho caù nhaân: 1. ārāmo ārāmavatthu (Taêng-giaø-lam, vaø vaät thuoäc Taêng-giaø-lam: ñaát vöôøn chuøa vaø caây traùi caùc thöù trong vöôøn), 2. vihāro vihāravatthu (tinh xaù vaø vaät duïng thuoäc tinh xaù: chuøa vaø

phoøng oác caùc thöù cuûa chuøa), >. mañco pīthan bhisi bibbohanam (giöôøng, gheá, ñeäm, goái caùc thöù), 4. lohakumbhī... (gheø, lu, noài,... caùc thöù), 5. valli, venu, muñjam, (daây y leo, tre, coû mu#ja,...) 48. Heát quyeån 50.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) >1

17. Tyø-Kheo Tri Söï Coù Tyø-kheo caát caùi thaát quaù voäi neân khoâng chaéc chaén. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Coù vò laïi kinh dinh moät caùi phoøng thaát maø suoát ñôøi khoâng xong. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Neáu laøm caùi nhaø laàu toát nhaát, laâu laém cuõng trong voøng möôøi hai naêm maø thoâi.49 Ngoaøi ra, tuøy theo lôùn nhoû maø quy ñònh. Coù vò laø ngöôøi xaây döïng50 cho neân taát caû thôøi xuaân, haï, ñoâng, chieám duïng phoøng trò söï thöôøng xuyeân cuûa Taêng. Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Cho pheùp, sau ba thaùng haï, chia laïi töø Thöôïng toïa. Coù Tyø-kheo laøm ngöôøi xaây döïng chung cho caùc Taêng-giaø-lam, neân choã naøo cuõng nhaän phaàn phoøng cuûa mình. Ñöùc Phaät daïy, khoâng neân nhaän nhö vaäy. Neân nhaän moät nôi chín möôi ngaøy ñeå ôû. Taïi truù xöù ñoâng ngöôøi, vò laøm vieäc xaây caát kia truù ôû nhaø aên, nhaø aám, nhaø kinh haønh, kh- ieán cho khaùch Tyø-kheo khoâng coù choã ôû. Ñöùc Phaät daïy, - Khoâng neân ôû nhö vaäy. Neáu taàng döôùi saûnh ñöôøng laø choã ôû cuûa soá ñoâng ngöôøi thì neân ôû taàng treân. Neáu taàng treân saûnh ñöôøng laø choã ôû cuûa soá ñoâng ngöôøi thì neân ôû taàng döôùi. Coù vò chæ laøm vieäc xaây döïng nhoû nhö ñaép vaùch buøn, hoaëc vaù laïi, hoaëc san baèng ñaát, nhöng laïi ñoøi hoûi laøm tri söï. Ñöùc Phaät daïy, khoâng ñöôïc nhö vaäy. Coù vò sai sa-di, sai ngöôøi Taêng-giaø-lam, beøn coi mình tri söï. Phaät daïy, khoâng ñöôïc nhö vaäy. Coù vò laøm caùi phoøng nhoû, ñoøi hoûi caáp phoøng tri söï. Ñöùc Phaät daïy, khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu phoøng ñöôïc laøm coù nhaän giöôøng daây, giöôøng caây, cho pheùp caáp cho phoøng tri söï. Coù vò laøm phoøng xaáu, ñoøi ñöôïc caáp phoøng tri söï. Ñöùc Phaät daïy, khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu phoøng ñöôïc laøm coù ñuû caùc thöù trang hoaøng vaø xoâng höông, cho pheùp cho caáp phoøng tri söï. Coù Tyø-kheo tri söï, nhaän phoøng roài qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phoøng aáy thuoäc veà cuûa ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy, tuøy yù cuûa Taêng. Coù Tyø-kheo tri söï, sai ngöôøi baïch Taêng ñeå ñöôïc caáp phoøng. Tyø- kheo kia ñeán trong Taêng baïch. Taêng caáp phoøng roài, Tyø-kheo xaây caát kia

49. Nguõ phaàn 25 (T22n1421 tr.169a12): Tyø-kheo laøm doanh söï, chieám duïng phoøng tri söï quaù laâu, Phaät quy ñònh, laøm doanh söï, ñöôïc caáp phoøng Tyø-kheo doanh söï (tri söï), toái ña 12 naêm. Nhöng phaûi chôø Taêng laøm baïch nhò yeát-ma cho pheùp. 50. Kinh doanh nhaân , hay doanh söï Tyø-kheo , hay
Tyø-kheo tri söï cuûa Taêng. Xem ñoaïn sau, yeát-ma Taêng sai Tyø-kheo doanh söï. Cf. Vin.ii. 160: Cö só caát Giaø-lam cho Taêng, caàn ngöôøi giaùm ñoác xaây döïng. Phaät cho pheùp Taêng baïch nhò yeát-ma cöû ngöôøi laøm quaûn ñoác, töùc doanh söï Tyø-kheo, hay Tri söï Taêng. Pali: Navakammika.

>2 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phoøng naøy neân giao cho ai. Ñöùc Phaät daïy, tuøy yù cuûa Taêng. Tyø-kheo tri söï sai ngöôøi trong Taêng xin caáp phoøng. Taêng caáp roài, Tyø-kheo sai (söù giaû) kia qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phoøng naøy neân giao cho ai. Ñöùc Phaät baûo, cho thaày tri söï ñoù. Tyø-kheo tri söï qua ñôøi trong muøa haï an cö. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phoøng naøy neân giao cho ai. Ñöùc Phaät daïy, tuøy yù cuûa Taêng. Coù Tyø-kheo laøm phoøng chöa lôïp, boû ñi. Tyø-kheo khaùch noùi vôùi cöïu Tyø-kheo raèng, haõy lôïp caùi phoøng naøy. Cöïu Tyø-kheo noùi: Ai caát thì ngöôøi ñoù lôïp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy, cho pheùp, laøm phoøng coù gaùc lôùn vaø ñeïp nhaát cuõng trong voøng saùu naêm laø lôïp thaønh. Coøn loaïi phoøng nhoû hôn tuøy theo ñoù maø löôïng ñònh. Coù moät Tyø-kheo laøm phoøng, Tyø-kheo khaùc lôïp, hai Tyø-kheo tranh nhau ai söûa tröôùc, ai sau. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy ai laøm tröôùc thì söûa tröôùc. Coù hai Tyø-kheo cuøng nhau laøm phoøng, cuøng nhau tranh keû laøm tröôùc ngöôøi laøm sau. Ñöùc Phaät cho pheùp, cuøng nhau laøm thì Thöôïng toïa ôû tröôùc. Tyø-kheo tri söï, haï an cö, nhaän phoøng do mình söûa (ñeå ôû), roài laïi nhaän phoøng khaùc (ñeå ôû). Phaät daïy, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Neân an cö nôi phoøng mình ñaõ söûa chöõa. Theá Toân ôû taïi Caâu-thieåm-di. Baáy giôø vua Öu-ñieàn laø baïn thaân haäu cuûa Baït-nan-ñaø, môøi Baït-nan-ñaø haï an cö taïi Caâu-thieåm-di. Baït-nan-ñaø nhaän lôøi an cö roài, nghe truù xöù an cö noï, Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät, lieàn ñeán nôi truù xöù ñoù moät thôøi gian ngaén, roài trôû laïi Caâu-thieåm-di. Vua Öu-ñieàn nghe, cô hieàm: Baït-nan-ñaø nhaän lôøi môøi cuûa toâi an cö roài. Nghe truù xöù noï Taêng an cö nhaän ñöôïc nhieàu y vaät, laïi ñeán nôi ñoù. Roài trôû laïi ñaây. Caùc Tyø-kheo nghe, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu dieän leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng quôû traùch Baït Nan Ñaø Thích töû: - Taïi sao, nhaän lôøi môøi an cö taïi Caâu-thieåm-di roài nghe truù xöù noï, Taêng haï an cö nhaän ñöôïc nhieàu y vaät, laïi ñeán ñoù ôû moät thôøi gian roài veà laïi nôi ñaây? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo naøo an cö nôi ñaây, nghe truù xöù noï Taêng an cö nhaän ñöôïc nhieàu y vaät maø ñeán ñoù ôû, töùc laø maát truù xöù naøy. ÔÛ nôi ñoù moät thôøi gian, trôû veà truù xöù naøy, laïi maát nôi truù xöù kia.51 Baáy giôø, phoøng xaù cuûa chuùng Taêng cuõ hö, coù cö só thöa: Neáu cho

51. Xem Phaàn iii, Ch. An cö.

SOÁ 1428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN (Phaàn 4) >>

pheùp, con seõ tu boå. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp baèng baïch nhò yeát-ma. Phaùp thöùc nhö sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát- ma,52 döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng ñem phoøng naøy giao cho cö só teân... tu boå, Tyø-kheo... laøm ngöôøi doanh söï.5> Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng ñem phoøng naøy giao

cho cö só teân... tu boå, Tyø-kheo... laøm doanh söï. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñem phoøng naøy giao cho cö só teân... tu boå, Tyø-kheo... laøm ngöôøi doanh söï thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù ñem phoøng naøy giao cho cö só... tu boå, Tyø-kheo... laøm ngöôøi doanh söï roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø Tyø-kheo doanh söï (tri söï) chöa chia phoøng, coù vieäc caàn ñi. Sau ñoù caùc Tyø-kheo chia phoøng. Tyø-kheo doanh söï kia khi trôû veà hoûi: Coù ñeå phoøng doanh söï cho toâi khoâng? Coù vò traû lôøi: Khoâng. Tyø-kheo doanh söï lieàn cô hieàm, traùch caùc Tyø-kheo: Toâi chöa chia phoøng, coù vieäc caàn ñi. Caùc vò sau ñoù laïi chia phoøng. Toâi coù coâng quaû trong naøy, sao khoâng chia phoøng cho toâi? Caùc Tyø-kheo khoâng bieát nhö vaäy coù thaønh chia hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy, thaønh. Nhöng neân ñôïi ngöôøi kia veà. Vò kia cuõng neân daën ngöôøi nhaän phoøng cho mình. Tyø-kheo doanh söï chöa chia phoøng, coù vieäc caàn ra ngoaøi, daën Tyø-kheo khaùc laáy phoøng cho mình maø khoâng noùi roõ phoøng naøo. Tyø- kheo kia xaây caát nhieàu choã, Tyø-kheo naøy khoâng bieát laáy phoøng naøo. Caùc Tyø-kheo chia phoøng roài, vò kia veà hoûi caùc Tyø-kheo: Chia phoøng chöa? - Chia roài. - Coù ñeå phoøng cho toâi khoâng? - Khoâng. Vò kia lieàn cô hieàm, traùch: Chöa chia phoøng, toâi coù vieäc caàn ñi; daën Tyø-kheo khaùc nhaän phoøng cho toâi. Toâi coù ñoùng goùp trong vieäc naøy, sao khoâng cho toâi phoøng? Caùc Tyø-kheo khoâng bieát nhö vaäy coù thaønh chia hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy, thaønh chia. Nhöng neân ñôïi ngöôøi kia veà. Ngöôøi kia cuõng neân chæ roõ phoøng naøo caàn nhaän. Tyø-kheo doanh söï kia laáy phoøng roài, sau ñoù khi chia phoøng theo thöù töï thì ñöôïc phoøng toát hôn, lieàn boû phoøng tröôùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

52. Yeát-ma Taêng sai, cöû Tyø-kheo doanh söï, hay tri söï Taêng. Xem cht. >> treân. 5>. Kinh doanh giaû , töùc doanh söï Tyø-kheo, hay tri söï Taêng. Xem cht. >> treân. Pali: Na- vakammika.

5>4 BOÄ LUAÄT TAÄP 4

- Khoâng neân laøm nhö vaäy. Neân töø Thöôïng toïa phaân chia, neáu khoâng coù ngöôøi laáy thì môùi cho. Tyø-kheo kia nghi, khoâng daùm boác vaøo chìa khoùa cöûa cuûa chuùng Taêng, hay caây gaäy, caùi khoen, caùi coïc, caùi chuoâi baèng xöông, baèng ñoàng, gheá ngoài taém. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp caàm naém. Coù vò khoâng daùm töø truù xöù naøy di chuyeån caùc vaät ñeán truù xöù kia. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp di chuyeån. 18. Chia chaùo Coù naêm phaùp khoâng neân sai vì Taêng chia chaùo; duø ñaõ sai cuõng khoâng ñöôïc chia: coù thieân vò, hay giaän hôøn, coù khieáp söï, ngu si, khoâng bieát ñaõ chia hay chöa. Coù naêm phaùp nhö vaäy khoâng neân sai vì Taêng chia chaùo. Ñaõ sai, cuõng khoâng ñöôïc chia. Coù naêm phaùp neân sai vì Taêng chia chaùo: Khoâng coù thieân vò, khoâng hay giaän hôøn, khoâng coù khieáp sôï, khoâng ngu si, bieát ñaõ chia hay chöa chia. Coù naêm phaùp nhö vaäy neân sai vì Taêng chia chaùo. Neáu ñaõ sai thì khieán vì Taêng chia chaùo, chia tieåu thöïc, chia khö-xaø-ni,54 môøi ñi phoù trai, traûi ngoïa cuï, chia ngoïa cuï, chia y taém, chia y, caùi naøo caàn laáy, caùi naøo caàn cho. Sai Tyø-kheo söù, sai sa-di söù, taát caû

cuõng nhö vaäy. Coù naêm phaùp vì Taêng chia chaùo vaøo ñòa nguïc nhanh nhö teân baén: coù aùi, coù nhueá, coù boá, coù si, khoâng bieát ñaõ chia chöa. Coù naêm phaùp nhö vaäy maø chia chaùo thì vaøo ñòa nguïc nhö teân baén. Coù naêm phaùp chia chaùo ñöôïc sinh leân coõi trôøi nhö teân baén: Khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si, bieát ñaõ chia hay chöa. Coù naêm phaùp nhö vaäy vì Taêng chia chaùo thì sinh leân coõi trôøi nhanh nhö teân baén, cho ñeán sai sa-di söù cuõng nhö vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.